Serie nouă
MARTIE 2015
3
(CLXIV)
36 pagini
10 lei

Actualitatea MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Ansamblul GAME - 20 de ani
Portret Carmen Petra-Basacopol
"Fantoma de la Operă" la... Operetă
Eurovision România 2015
Adio, Marcel Dragomir!
Convorbire cu George Natsis

În imagine: **Voltaj**

Cu îngăduință despre elite

Liviu DĂNCEANU

Am fost parte a unei lumi în care timp de aproape o jumătate de secol întrebarea esenţială în legătură cu elitele era nu "ce sunt elitele?", ci "cum se pot evacua ele mai tranşant şi definitiv?". Nu se exersa un concept, ci o strategie. Experienţa totalitară nu se baza pe construcţii teoretice (chiar dacă definiţiile riguroase lipseau, se ştia foarte bine despre ce e vorba), ci pe o acută absorbţie a faptelor. Suprimarea elitelor era, poate, programul cel mai caracteristic al socialismului.

Că nu s-a reuşit asta în totalitate, o demonstrează însăşi prezenţa unei elite muzicale, rarefiate, e-adevărat, totuşi manifestă în viaţa noastră artistică. Mai mult, această elită are capacitatea de a se auto-regenera: suntem, iată, în faţa unui proiect de reconstrucţie elitară pe fondul unei retorici anti-elitiste.

Cum de a fost posibilă supra-vieţuirea elitelor muzicale? De la bun început trebuie spus că au existat cinci categorii de elite:

1) Elitele mefiente şi, uneori chiar refractare la sistemul închistat cantonat într-un delir al egalizării. Ele au denunţat angajarea artei sunetelor pe făgaşul proletcultismului şi al luptei de clasă, motiv pentru care au dispărut pur şi simplu în mizeria anonimă a unei subzistenţe plină de inconveniente şi umilinţe (Antonin Ciolan, Gogu Georgescu).
2) Elitele care s-au auto-ruinat fizic, încercând astfel să amâne cât mai mult posibil pactul cu compromisul (vezi cazul Richard Oschanitzky ori Mihai Moldovan).
3) Elitele nevoite să aleagă calea exilului, aidoma nobilimii scăpătate, capabile să salveze măcar aparenţele ori să-şi urmeze destinul artistic ca pe un privilegiu implacabil (cazul Erich Bergel sau Nelu Mânzatu).
4) Elitele crepusculare menite să păstreze memoria normalităţii. Unele dintre ele au purtat stindardul continuităţii. Tolerate de oficialităţi au constituit surse majore pentru tinerii dornici de informare. Altele au întreţinut acele nostalgii după timpuri trecute, construind punţi între generaţii (Mihail Jora, Mihail Andricu, Ştefan Niculescu).

(Continuare în pag. 11)

DIN CUPRINS

MAEŞTRI....................2
REMEMBER....................3
MUZICA ROMÂNEASCĂ....................4-5
FESTIVALURI....................7-8
OPERA NAȚIONALĂ....................8-9
GAME - 20....................10-11
CONCERTE SUB... LUPĂ....................12-13
RECENZII....................14-15
EVENIMENT....................16-17
INTERVIURILE A.M....................20-22
PUNCTUL PE J...AZZ....................23
CONCERTE....................25
EUROVISION ROMÂNIA....................26-31
ADIO, MARCEL DRAGOMIR!....................32-34
FLASH....................35

Alexandru Leahu

Omul cu masca de fildeș

Valentina SANDU-DEDIU

Fildeșul care îmbrăca orice claviatură pianistică e înlocuit astăzi cu plasticul de constructorii de piane. Rămâne astfel un semn distinctiv al unei eleganțe apuse, al unui lux incorect politic în prezent, când oricine știe că nu trebuie exterminați elefanții pentru a obține substanța prețioasă. Dar avem voie să fim nostalgici după clapele acoperite cu fildeș, după calitate, finețe și bun gust. Alexandru Leahu, care a scris cele mai inspirate pagini ale muzicologiei românești despre claviaturi, îmi evocă - înainte de toate - fildeșul lor, o zonă aristocratică a gândirii, mereu disimulată de atitudinea sa retractilă, modestă, solitară. *Maeștrii claviaturii* (1976) poate părea, la prima vedere, o istorie a muzicii pentru pian, dar este cu mai mult decât atât. Nu inventariază pur și simplu capodopere, ci surprinde gestul caracteristic al fiecărui compozitor în parte, integrat în teme și grupuri estetice ("dominante") inedit formulate de autor. Dinainte de Domenico Scarlatti (care constituise cu zece ani în urmă subiectul unei monografii remarcabile, semnate de Alexandru Leahu) și până la Aurel Stroe (de care pe muzicolog îl leagă o prietenie veche și indestructibilă), traseul muzicii pentru claviaturi este unul fascinant, "condimentat" cu analize profunde și momente eseistice de mare frumusețe stilistică.

Foto: Mihai Cosma c 2006

Cu toții trebuie să învățăm de la Alexandru Leahu importanța lecturilor selectate cu grijă, care transpare din fiecare pagină pe care o scrie. Niciodată arătate cu ostentație, bogăția și adecvarea referințelor culturale sunt însă cuprinse organic în textele muzicologului. Am descoperit (din nou) meritul lui Alexandru Leahu în a sincroniza muzicologia românească la cea mondială, și în a oferi mai tinerilor săi colegi linii care vor germina după 1990. Îi sunt profund recunoscătoare pentru pasagerele și în același timp consistentele sale referiri la retorica muzicală, la manierismul unor compozitori, la măștile lui Schumann (de pildă), într-o epocă în care asemenea preocupări arată un pionierat absolut. Sunt convinsă că și alți colegi ai mei au descoperit multiple idei fascinante în modul în care Alexandru Leahu vorbește despre muzică și o relaționează cu alte domenii (filosofie, arte vizuale, literatură etc.).

De altminteri, știm cu toții că, atunci când face parte dintr-o comisie de doctorat, va acapara atenția tuturor, referatul său depășind granițele unei evaluări științific-academice și transformându-se într-un eseu despre tema doctoratului respectiv, care de fiecare dată te ține cu sufletul la gură și îți dezvăluie dimensiuni nebănuite ale subiectului. Mi-am dorit mereu să se găsească cineva care să adune într-un volum aceste referate scrise în ultimele două decenii și să le publice.

Știm cu toții, de asemenea, că Alexandru Leahu este șeful de direcții în estetica românească, iar studiul cu care se deschide volumul colectiv editat în Universitatea Națională de Muzică în 2007, *Estetica muzicală. Un alt fel de manual*, consfințește această afirmație: "Introducere la o retrospectivă a doctrinelor estetico-filosofice referitoare la muzică; experiența artistică; frumosul muzical". Dar este evident totodată că Alexandru Leahu nu s-ar defini niciodată drept "şef", s-ar ascunde în spatele măștii sale și ar refuza onoruri publice. Ar prefera să rămână în umbră, să bată munții în compania prietenilor dragi (Aurel Stroe și Dan Buciu), sau să facă excursii solitare prin lume, bucurându-se de locuri, lumini și culturi pe care le știa doar din cărți.

Discreția lui nu trebuie însă să ne împiedice pe noi toți, de la mic la mare în muzica românească, să-i recitim ritmic cărțile, să-i înțelegem formulările și să-i admirăm cuprinderea culturală care, chiar dacă astăzi nu pare a fi la mare preț, rămâne singurul refugiu care ne va salva. În acest sens, la aniversarea vârstei de 80 de ani, îi urăm mulți ani de acum înainte lui Alexandru Leahu, un maestru al jocului cu mărgelele de sticlă!

Aurel Grigoraş

la cârma Corului Academic Radio

Ne amintim de maestrul Aurel Grigoraş (1932-2000)…

Ultimele trei decenii din secolul trecut au reprezentat ascensiunea şi culminaţia carierei dirijorale prin care maestrul Aurel Grigoraş a repurtat, la conducerea Corului Academic al Radiodifuziunii Române, succese de succese de excelenţă care îi înscriu numele în Cartea de aur a culturii muzicale româneşti.

În perioada 1953-1965, maestrul Aurel Grigoras a fost dirijorul corului Teatrului de operetă din Bucureşti, iar din 1965 până în 2000, a condus Corul Radiodifuziunii Române.

În anul 1975, maestrul a condus Corul Operei din Ankara. De-a lungul acestor stagiuni i-am urmărit realizările – recitaluri ale corului Academic, concerte vocal-simfonice în stagiunile Radio, apariţii de televiziune, audiţii discografice, discuri. Fireşte, ca activitate interpretativă, merită adăugate turneele internaţionale ale ansamblului, distincţiile, primele audiţii. De-a lungul timpului, dirijorul Aurel Grigoras şi Corul Radiodifuziunii au întreprins diferite turnee în Bulgaria, Ungaria, Germania, Italia, Spania, Israel şi a colaborat cu dirijori de prestigiu, precum: Antonio de Almeida, Pierre Colombo, Pietro Argento, Cristian Brâncuşi. O imagine fidelă asupra activităţii dirijorale a lui Aurel Grigoraş este redată de vastul repertoriu abordat.

Depăşind vitregiile vremurilor, obligaţiile unor manifestări festive în care “arta” era exclusiv patriotică, anul 1990 reprezintă pentru Corul Radiodifuziunii împreuna cu maestrul lui, începutul unui nou drum, deschiderea către marea muzică, deschiderea sufletelor către frumos.

Astfel, repertoriul se îmbogăţeşte şi se diversifică, parcurgând epocă după epocă, de la madrigalele din “Renascimento”, ce culminează cu lucrările lui , şi , păşind maiestuos printre capodoperele Barocului muzical-creaţiile lui Bach şi Haendel, punând în valoare lucrările lui Haydn şi Mozart, atingând culmea măiestriei vocale în **Simfonia a IX-a** de Beethoven, dar si corzi profunde ale simtirii artistice în **Requiemul german** de Brahms. Se cuvine a aminti şi alţi mari compozitori ce au figurat în repertoriul corului, pregătit de mâna energică a lui Aurel Grigoras: Berlioz, Debussy. Verdi, Puccini, Mahler, Mendelssohn, Orff, etc. Nu au fost uitate nici lucrările compozitorilor români, atât cei înaintaşi, cat si cei contemporani, cum ar fi: I. Vidu, Gh. Danga, S. Drăgoi, Ioan D. Chirescu, Lungu, Jarda, G. Enescu, P. Constantinescu, Toduţă, Paladi, D. Popovici, M. Moldovan, Comes, C. Petra-Basacopol, Gh. Dumitrescu, Capoianu, Donceanu, A. Vieru, M. Marbe, etc. În urma maestrului şi a corului său, s-ar putea spune, au rămas nu numai concertele ce au dat glas muzicii şi bucurie ascultătorilor, dar şi nenumărate înregistrări, încrustând astfel, pe aripa timpului, *o istorie scrisă cu inima.*

Pentru că suntem pe tărâmul evocărilor şi ale aducerilor aminte, iată şi un cuvânt scris de un martor al acestui destin de muzician, trăit de Aurel Grigoraş: *„...Există oameni a căror urmă lăsată în viaţă nu se şterge nici după ce pământul care ni i-a dat o clipă printre noi, i-a luat înapoi. Dâra lăsată pe acest pământ stă în sufletul şi conştiinţa contemporanilor de unde nici noi înşine nu o putem şterge. Ea stă acolo ascunsă şi, deseori, uitată chiar, revine cu putere la primul semn pe care viaţa ţi-l oferă… Acesta era Aurel Grigoraş iar spiritul lui trăieşte printre noi şi azi şi va trăi cât timp cântul coral va mai aduna suflet lângă suflet întru armonie şi bună sunare! Iată de ce ori de câte ori vom asculta încântaţi acest instrument perfect strunit de el, aflat acum pe mâini la fel de meştere, ne vom gândi cu recunoştinţă şi la el. FIE CA GÂNDUL ACESTA DE-O CLIPĂ SĂ ÎNSEMNE OFRANDA PE CARE I-O DATORĂM VEŞNIC !”* - Dumitru Capoianu, 27 ianuarie 2003

Grigore CONSTANTINESCU

Portret Carmen Petra-Basacopol la Ateneu

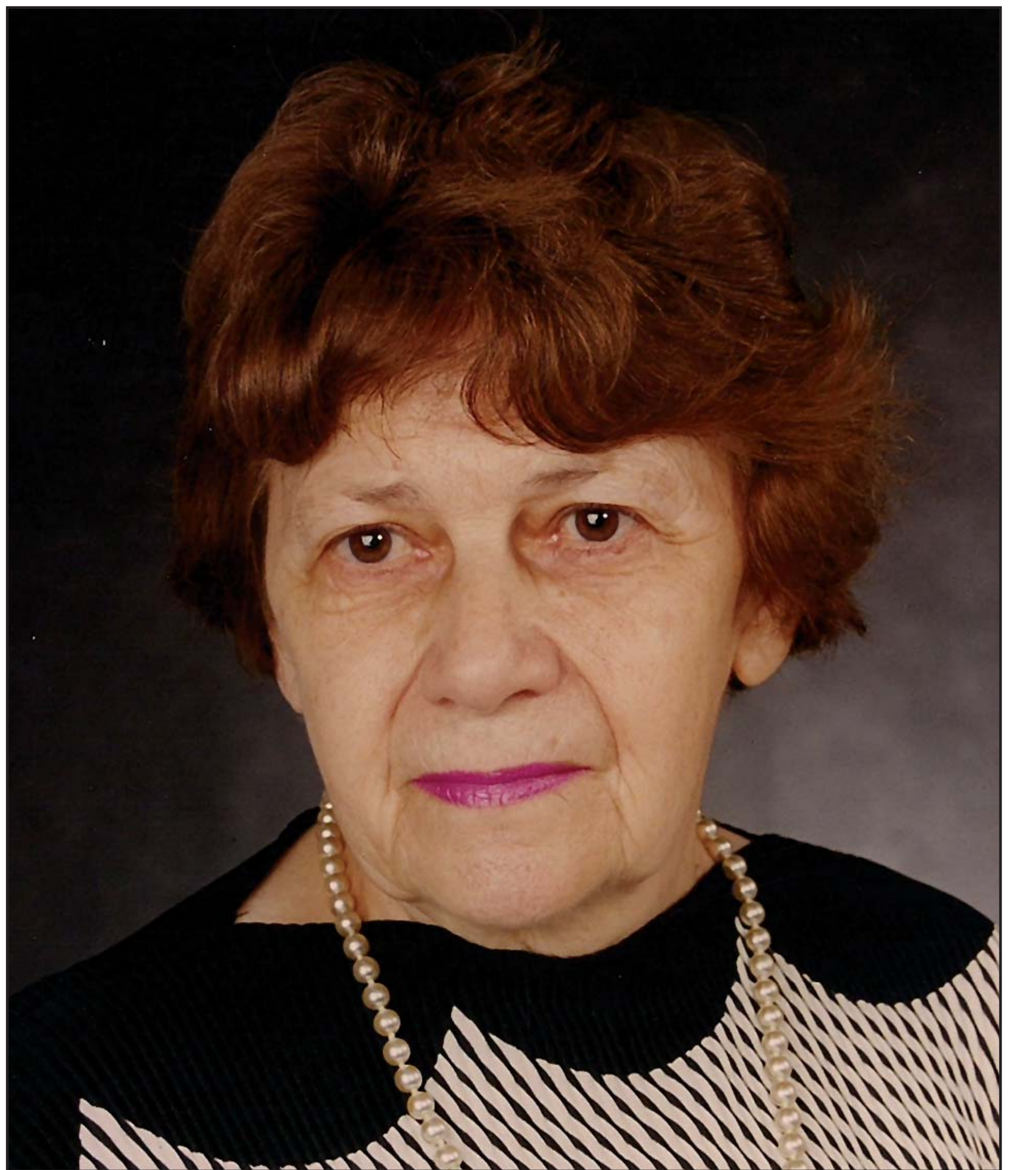
Mihai Alexandru CANCIOVICI

Am participat în sala Ateneului la un eveniment artistic dedicat unei mari doamne a componisticii româneşti, Carmen Petra-Basacopol, care a marcat profund traseul compoziţiei din ultima decadă a secolului al XX-lea şi continuă să ne bucure şi în prezent cu lucrările sale muzicale de mare rafinament stilistic.

Născută la Sibiu, ea poartă amprenta unui filon folcloric permanent, considerându-se, în acelaşi timp, o admiratoare fidelă a muzicii lui George Enescu, care, aşa cum o declară, a însemnat totul pentru ea. Şi-a făcut studiile la Bucureşti, fiind absolventă în 1956 a Conservatorului „Ciprian Porumbescu". A urmat, de asemenea, cursurile Facultăţii de Filosofie din Bucureşti, devenind licenţiată şi în filosofie. Obţine titlul de doctor în ştiinţa muzicală la Universitatea Sorbona din Paris în 1976, cu lucrarea „Originalitatea muzicii româneşti datorată lucrărilor lui Enescu, Jora şi Constantinescu". A fost şi profesoară, din 1962, de armonie, contrapunct şi compoziţie la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti.

Opera sa este vastă, cuprinzând creaţii referenţiale pentru diversele compartimente muzicale: muzică de balet: „Fata şi masca", „Mioriţa", „Ciuleandra", „Şapte corbi"; opere: „Inimă de copil" şi „Apostol Bologa" după Rebreanu, compoziţii simfonice ce cuprind diverse opusuri: Simfonia op. 6, concerte pentru instrumente solistice: pentru pian, vioară, violoncel. Este una dintre cele mai interesante promotoare ale harpei, un instrument pe care l-a iubit şi l-a pus în valoare, ale flautului, pe care, de multe ori, îl asociază cu harpa, dar şi al oboiului. A scris multă muzică pentru vocea umană, pentru toate registrele: tenor, bariton, bas, soprană, mezzo.

Are multe compoziţii camerale: sonate scrise pentru diverse instrumente. Am avut marea şansă de a colabora cu un basm al fraţilor Grimm. Experienţa mea, ca specialist în proza populară, cu Carmen Basacopol a fost deosebit de interesantă. Şi-a dorit să construiesc un libret, pornind de la basmul german, care a obsedat-o încă din copilărie, pe care să-l adaptez la specificul poveştilor populare româneşti. Pe parcursul

doamna Basacopol, în calitatea mea de cercetător etnolog şi folclorist la Institutul de Etnografie şi Folclor „C. Brăiloiu" al Academiei Române, la crearea baletului „Cei şapte corbi", după elaborării acestui libret, îi sugeram, potrivit cunoştinţelor mele muzicale, un anumit tempo, sau ritmică ale unor dansuri (de pildă, cei şapte corbi execută o feciorească pe motive populare).

Distinsa mea interlocutoare îmi înţelegea imediat intenţiile şi sugestiile şi crea o muzică care pe mine mă fascina, pur şi simplu, foarte sugestivă și extrem de dansantă.

A fost un mare experiment pentru mine, ca etnolog, din care m-am convins cât de legată este Carmen Petra-Basacopol de filonul muzicii populare româneşti, însuşindu-şi cu talent creator şi imaginaţie motive populare din folclor.

Concertul omagial din 11 martie de la Ateneu a adunat un florilegiu de importanţi artişti români, recunoscuţi şi pe plan internaţional, care au conturat cu talent, măiestrie şi ştiinţă a cântului un portret componistic cuprinzător şi relevant pentru distinsa muziciană. Evenimentul a fost organizat şi iniţiat de doi artişti: basul Paul Basacopol, fiul compozitoarei şi pianistul Cristian Vais. Acesta din urmă s-a impus ca un apreciat acompaniator la pian pe podiumurile de concert, fiind, în acelaşi timp, şi profesor la Conservator. Este foarte atent la solist, urmărindu-i mereu evoluţia şi păstrând cu acesta o simbioză vizibilă. În seara respectivă, a excelat prin o ştiinţă a cântului şi mai ales a modului subtil de acompaniament.

Basul Paul Basacopol a cântat cu dezinvoltură câteva lieduri, precum: „Chiot", pe versuri de Mariana Dumitrescu, „Rugăciunile Regelui David" pentru voce şi harpă, „Pleacă Doamne urechea Ta" şi „Iubite-voi Doamne", „Rugăciune" pe versuri de Mihai Eminescu şi „Rai", pe versuri de George Bacovia, „Greierele", pe versuri de Tudor Arghezi.

I-am urmărit şi cariera lui Paul Basacopol, ca solist la Opera Naţională şi i-am apreciat întotdeauna câteva calităţi: ştie să frazeze şi să fie întotdeauna în stil, are un talent actoricesc şi interpretativ deosebit, pentru că toate rolurile sale operistice, dar şi liedurile cântate în seara respectivă devin compoziţii personale pe care nu le poţi uita. Are simţul comicului în muzica pe care o execută, ştie să nuanţeze, are dicţie şi acutul îi răspunde frumos, deşi în ultimii ani a abordat la Operă roluri episodice. Ceea ce mi se pare extraordinar la el este faptul că acordă întotdeauna aceeaşi atenţie şi respect rolurilor mari cât şi celor comprimare, fiind mereu la o cotă artistică specială.

Omagiindu-şi mama, de la care, cu siguranţă a moştenit talentul de interpretare, el ne-a făcut, încă o dată, o demonstraţie de muzician rafinat şi bun profesionist. A avut-o invitată pe soprana Felicia Filip. M-au impresionat mult liedul „O lăcustă" din ciclul „Acuarele argheziene" şi „Frunză verde de albastru" dintr-un ciclu pe versuri de Nichita Stănescu, adevărate compoziţii pline de savoare, cântate cu talent şi nuanţe fine de interpretare, dar şi „Psalmul" şi „Rugăciunea" pe care le-a executat cu spirit de sacralitate.

Paul Basacopol

Serata a adunat, de asemenea, pe câţiva cunoscuţi artişti instrumentişti. Astfel, Ion Bogdan Ştefănescu ne-a desfătat cu sunetul său diafan de flaut în compoziţii precum Sonata pentru flaut şi pian, dar şi în asocierea cu harpa în Fantezia pentru flaut şi harpă. Interpretul s-a impus în ultima vreme ca un mare flautist, fiind recunoscut şi pe plan internaţional. El are o ştiinţă a nuanţelor, a culorilor timbrale ale instrumentului pe care-l conduce cu o abilitate remarcabilă.

Atunci când flautul se asociază cu harpa, se creează o stare magică a sunetelor. La aceasta a contribuit, fără îndoială, marele interpret la harpă Ion Ivan Roncea, un artist total, un rafinat instrumentist care s-a impus definitiv pe podiumurile româneşti, dar şi internaţionale, ca un reper, în ceea ce înseamnă acest instrument complex.

Compozitoarea s-a dovedit în întreaga sa carieră o promotoare a harpei, se cunosc nenumărate compoziţii ale sale scrise pentru acest instrument, fiecare dintre ele relevând calităţile multiple expresive ale acestuia: acurateţe, nobleţe, o paletă diversă de culori timbrale de la suav, diafan, celest la ritmurile rapide şi chiar dramatice.

Un alt mare interpret a fost prezent la sărbătorire: Marin Cazacu, un maestru al acestui instrument complex şi atât de sensibil la sentimentele umane. M-a impresionat întotdeauna prin tot ceea ce ne-a dăruit în concertele sale. Fiind un stilist desăvârşit, el ştie să pună ceva din fiinţa sa sensibilă în corzile violoncelului, acordându-le viaţă, făcându-le să plângă, uneori, să creeze stări emoţionale. Sensibil la creaţia lui Carmen Basacopol, a cântat o Suită pentru violoncel cu o dăruire nobilă faţă de partitură şi cu acea consideraţie artistică majoră faţă de creatoarea muzicii.

Nu-l putem uita nici pe Nicolae Licareţ, organist, pianist şi clavecinist, care ne-a oferit un interludiu pentru orgă.

Seara memorabilă dedicată doamnei Carmen Petra-Basacopol a fost prezentată nuanţat, cu referinţe documentate şi multiple la creaţia acesteia de un fost student al ei, regizorul Cristian Mihăilescu. A fost o seară de graţie ce a adunat iluştri muzicieni, interpreţi şi instrumentişti care au dăruit ceva din fiinţa lor pentru a omagia pe această doamnă a componisticii româneşti.

Festivalul Chirescu

125 de ani de la naşterea compozitorului

Cea de-a XXXIII-a ediţie a Festivalului *I.D. CHIRESCU*

Mariana POPESCU

Festivalul de Muzică Corală *I. D. Chirescu*, ajuns la cea de-a XXXIII-a ediţie, s-a desfăşurat la Cernavodă în zilele de 22-23 noiembrie 2015, fiind o ediţie jubiliară la împlinirea a 125 de ani de la naşterea compozitorului.

Ioan D. Chirescu (1889 – 1980) compozitor, dirijor, pedagog s-a născut la Cernavodă în familia preotului – învăţător Dimitrie Chirescu (1842 – 1890), care a avut un rol important în cultura dobrogeană.

Pentru două zile, oraşul Cernavodă a devenit un oraş al muzicii corale, Festivalul fiind organizat de Primăria, Consiliul Local şi Casa de Cultură Cernavodă.

Invitaţii de onoare ai Festivalului au fost: dirijorul Voicu Enăchescu - Preşedintele Festivalului, Preşedinte al Asociaţiei Naţionale Corale din România, I.P.S. Dr. Teodosie – Arhiepiscopul Tomisului, Constantin Arvinte – compozitor, dirijor, conf. univ.dr. Valentin Gruescu – compozitor, Membru în Biroul de Muzică Vocală al U.C.M.R., prof. univ.dr. Mariana Popescu – compozitor, muzicolog, dirijor, Membru în Consiliul Director al U.C.M.R, prof. Alina Pârvulescu – Secretar General al Asociaţiei Naţionale Corale din România, prof. Aneta Arvinte – dirijor, membru al Corului *Madrigal.*

În deschiderea Festivalului, a avut loc lansarea volumului *Muzicieni basarabeni afirmaţi în România*, autor prof.univ.dr. Mariana Popescu.

Festivalul a fost organizat timp de două zile, pe două secţiuni: muzică laică şi muzică religioasă.

În prima zi a Festivalului, la Secţiunea laică au participat cinci coruri.

Corul *Ioan D. Chirescu* din Cernavodă, dirijat de preot Anghel Dincu a interpretat: *Mândruliţă pui, pui, pui* de Augustin Bena, *Doruleţ, doruleţule* de I.D.Chirescu, *Polca pentrecute* de Ion Pelearcă, *Cântecul robului negru* de W. Dawson.

Corul D.D. Botez din Bucureşti (înfiinţat în anul 1990), participant din anul 1991, la toate ediţiile Festivalului *I.D.Chirescu* dirijat de Eugen Kreiss a prezentat piesele: *Aceasta e ţara străbună* de Laurenţiu Profeta, *Moldovenii* de Alexandru Pleşca, *La Murfatlar* – aranjament Eugen Kreiss, *Gluma* de Eugen Kreiss.

Repertoriul corului *Preot Ion Ionescu* din Topoloveni – dirijor preot Ion Isăroiu, a cuprins lucrările: *Vecernii* de Ion Runcu – solist Pr. Nicu Valentin, *Omul când e necăjit* de Nicolae Oancea, *Matona mia cara* de Orlando di Lasso, *Doina şi hora cu strigături* de Nicolae Lungu – solişti Pr. Nicu Valentin, Pr. Marius Georgescu, *În poieniţă lângă plop* de Gheorghe Danga, *Noël* de Adolphe Adam - solistă Daniela Hodojeu.

Corul *Camerata Danubii* din Călăraşi (cu o activitate neîntreruptă de peste 30 de ani) – dirijor Diana Vieru Burlescu a interpretat: *Ozero* de Merab Parhaladze, *Pupi de flori* de Iosif Velceanu, *Sârba pe loc* de Gheorghe Danga, *Nevasta mea e moldoveancă* de V. Ionescu – Paşcani, *Dor dorule* şi *Stăncuţa* de Gavriil Musicescu, *Unde-i dorul sunt şi eu* de Gheorghe Danga, *Iac-aşa* de Simeon Nicolescu.

În încheierea primei zile de Festival, a evoluat Corala bărbătească *Armonia* a Arhiepiscopiei Tomisului, dirijată de arhidiacon Iulian Dumitru care a interpretat: *Doina populară* –

solist arhidiacon Iulian Coman, *Suita corală* de Lucian Nireşteanu, *Resteul* de Gheorghe Danga, *Divertismentul staccato* de Ion Runcu, *Tula Song* – din repertoriul rusesc, *La*

Corala bărbătească Armonia

Cozia pe Olt de Nicolae Lungu – recitator arhidiacon Bartholomeu Trofin, Balada *România* solist arhidiacon Ion Iulian Dumitru.

Cea de-a doua zi a Festivalului, dedicată Secţiunii religioase s-a desfăşurat la Biserica *Sf. Împăraţi Constantin şi Elena*, ctitorită de tatăl lui I.D. Chirescu – preotul învăţător Dimitrie Chirescu.

În deschidere, Corul *I.D.Chirescu* din Cernavodă, dirijat de Preot Anghel Dincu a interpretat: *Stabat Mater* – Z. Kodály, *Eu sunt Învierea* – Ionel Gh. Brătianu (aranjament Stelian Ionaşcu), *Lăsaţi pruncii să vină la mine* – Ioana Ghika Comăneşti, *Doamne auzi glasul meu* – Nicolae Lungu, *Tebe poem* – D.S. Bortnianski.

Corala feminină *Camerata* din Brăila, dirijor prof. Paraschiva Moise, a prezentat piesele: *Pe Tine Te lăudăm* de Dragoş Alexandrescu, *Podobie* – glasul al 8-lea de Gh. Cucu – I.D. Chirescu, solistă Mariana Chriman, *Isus prunc* – P.I. Ceaikovski, *Rugăciune* – D. Bortneanski, *Floricica* – Francisc Hubic.

Corul *Mihail Vulpescu* al Protopropiatului Călăraşi – dirijor Valeriu Croitoru, a interpretat: *Moş Crăciun* – Gh. Danga, *Astăzi se naşte Hristos* - Constantin Drăguşin, *Maica Sfântă şi-o pornitu* (colind din Ardeal), *Lerui mărului* – Gh. Danga, *Pluguşorul* – Maxim Vasiliu.

Sub conducerea aceluiaşi dirijor - Valeriu Croitoru, Corala bărbătească *Teodoxa* a Arhiepiscopiei Tomisului, a prezentat: *Rugăciune* de Felicia Donceanu, *Bună dimineaţa* de Ion Costescu, *Panis Angelicus* de César Franck (aranjament Dan Mihai Goia) – solist Adrian Popa, *Colinda clopotelor* de Valentin Teodorian (aranjament Valentin Gruescu), *Diptic de colinde* - Costică Andrei.

Grupul bizantin *Sfântul Ierarh Vasile cel Mare* (înfiinţat în anul 2009) – dirijor studentul Marian Bostan, participant la mai multe slujbe în mânăstirile şi schiturile de la Muntele Athos, a interpretat un repertoriu inedit: *Troparul Sf. Antonie de la Iezerul*, *Troparele înaintea prăznuirii Naşterii Domnului*, *Colo sus pe lângă lună* – colind psaltic glasul I, *Am plecat să colindăm* – colind psaltic glasul al IV-lea**,** *Sus la vârful muntelui* - colind psaltic glasul I, *Colindul Sfântului Vasile* – colind popular grecesc glasul al V-lea, *La toată casa-i lumină* – colind popular românesc.

Corala bărbătească *Armonia* a Arhiepiscopiei Tomisului (formaţie laureată în 2014, la Olimpiada Corală de la Riga – Letonia), dirijor arhidiacon Iulian Dumitru, a evoluat în finalul Festivalului, interpretând: *Colindul Sf. Andrei* – Stelian Ionaşcu, *Trosterin musik* – Anton Bruckner, *Hymne* – Jan Sibelius, *Christmas songs*, *Noë*l - Adolphe Adam, *Crăciunul*.

Timp de două zile, în Cernavodă au răsunat armoniile corale atât de apreciate de spectatorii care aşteaptă cu nerăbdare momentele înălţătoare ce însufleţesc oraşul, fiind mândri de *Festivalul de Muzică Corală* ce poartă numele unui preţuit fiu al oraşului – *Ioan D. Chirescu*, veche tradiţie păstrată cu sfinţenie de peste trei decenii.

Corul Ioan D. Chirescu

Soprana Cristina Păsăroiu în *La traviata*

Mihai Alexandru CANCIOVICI

Opera Națională București ne-a obișnuit în ultima vreme să ne aducă pe scenă tinere talente care și-au câștigat o recunoaștere pe plan internațional, fiind astfel prezente și în capitală în diverse producții ale teatrului. Dacă la premiera „Traviatei” de Verdi, în localul nou refăcut de pe Splai, am putut urmări evoluția unei soprane pe care o cunoscusem deja, Aurelia Florian, în ultima reprezentație a operei pe afiș s-a aflat un nume necunoscut, încă, în București, tânăra interpretă Cristina Păsăroiu de 27 de ani. Toată lumea operistică a venit din mare curiozitate să o vadă într-un rol de grea răspundere vocală.

Nu vom mai face în cele ce urmează o analiză a spectacolului, noua producție a regizorului englez Paul Curran, deoarece critica acestuia a constituit obiectul unei cronici anterioare. Ne vom concentra atenția doar asupra prestației vocale a tinerei interprete. Cristina Păsăroiu este o soprană lirică ce posedă un material sonor excelent, foarte ofertant și cu disponibilități viitoare de a-i oferi o carieră strălucită artistei.

În țară și-a definitivat studiile muzicale la Liceul de Arte „Dinu Lipatti”, beneficiind, în același timp, de primele îndrumări ale reputatei soprane și profesoare Silvia Voinea, care a descoperit în ea potențe vocale indiscutabile și o anumită disponibilitate artistică specială. Soarta i-a surâs acestei tinere modeste și delicate de a urma Conservatorul la Viena, unde a avut șansa de a fi ascultată și prețuită, obținând și diverse premii în competiții internaționale de canto. După terminarea Conservatorului, destinul i-a surâs din nou, intrând sub auspiciile doamnei Luisa Petrov, la agenția sa de impresariat. Cariera sa internațională a început să se prefigureze prin diverse apariții pe scene din Germania și Franța. Chiar înainte de prezența la București a interpretat în 14 reprezentații rolul Fiordiligi din „Cosi fan tutte” de Mozart, partitură vocală dificilă, de altfel, din repertoriul mozartian.

Cristina Păsăroiu este o tânără soprană, cu o prezență agreabilă pe scenă, sensibilă, înaltă, are o anumită delicatețe în mișcare, care o fac să fie foarte plăcută. După cum mai spuneam, are o voce frumoasă, cu armonice bogate,

dovedindu-și, în prezent, un timbru de soprană lirică, care, suntem siguri, că va evolua în timp. Prezența ei în „Traviata”, operă ce pune grele probleme de sonorități vocale, mai ales în actul I, dar și o anumită înțelegere a stilisticii belcantiste este, după opinia noastră, un act de curaj, dar și de pericole neprevăzute.

Pentru o evoluție firească e vocalității un asemenea rol nu se face, încă, la această vârstă crudă. Acest fapt, însă, nu poate împieta o dorință firească și normală pentru orice soprană de a-l aborda.

Într-o analiză critică obiectivă, evoluția tinerei artiste a fost ascendentă și dozată. Dacă în actul I, fiind profund marcată de emoție și trac pentru examenul ce avea să-l dea pe scena bucureșteană, ea a avut unele probleme de tempo în celebra arie „E strano”, fiind motivate de faptul că venea după interpretarea unui greu rol mozartian, fiind, poate, puțin depășită de cerințele severe ale bătrânului Verdi pentru respectiva arie, din actul al II-lea evoluția sa a fost evidentă. A interpretat frumos duetul cu Iordache Basalic, care în seara respectivă a fost într-o formă excelentă în rolul lui Germont , a cântat nuanțat și sensibil în tabloul balului de la Flora Bervoix, ca în final să ne ofere un duet superb „Parigi o cara” avandu-l ca partener pe tânărul tenor Lucian Corchiș, un sensibil interpret al lui Alfredo, care a cântat rolul cu o performanță în două deri consecutive, afirmându-și, și de această dată, muzicalitatea și disponibilitatea stilistică de interpretare a personajului.

Cristina Păsăroiu, după opinia noastră, a trecut examenul bucureștean cu „Traviata”, fiind apreciată de public și încurajată. I-aș face câteva recomandări pentru cariera sa viitoare care se anunță a fi benefică. Trebuie să înceapă viața artistică cu partituri mozartiene ce o vor forma. Pamina, de exemplu, ar fi un rol excelent pentru vocea sa de acum. De asemenea, Nedda din „Paiațe” de Leoncavallo. Trebuie să invețe să spună nu oricăror tentații nefericite, poate, venite din partea unor impresari, pentru a-și dobândi o siguranță în interpretarea diverselor stiluri muzicale și a unor partituri de grea dificultate. „Traviata” și „Adriana Lecouvreur” sunt roluri pe care ar trebui să le facă după 30 de ani, când va căpăta o anumită experiență vocală. Ceea ce mi se pare colosal la această tânără este dorința sa de a munci asiduu, de a nu-și precupeți nicio forță în asigurarea unei stabilități a vocalității sale. Are toate datele de a deveni o artistă de prestigiu: voce, frumusețe scenică, este într-adevăr o prezență care nu se uită. Îi mai recomand să-și dozeze efectele în interpretarea unui rol și să-și aplece atenția asupra unor modalități de exprimare teatrală fără de care nu va putea să ajungă la dimensiunea reală de mare artistă. În acest moment, desigur, că și motivat de vârsta crudă, ea își adună resursele doar pe latura vocalității, neglijând, poate, în anumite situații latura artistică de interpretare. Dar, toate aceste deziderate și sincere recomandări nu pot știrbi cu nimic valoarea incontestabilă a tinerei artiste, căreia eu îi prevăd un viitor strălucit al carierei, având, în același timp, încredere în potențialul ei vocal care-i va oferi la timpul potrivit succese indubitabile.

După douăzeci de ani

Ansamblul de percuție "Game" la aniversare

Dan DEDIU

Eppur si muove, ar fi spus Galilei! După douăzeci de ani, ansamblul de percuție Game se învârte în continuare. Motorul său neobosit este Alexandru Matei, vajnicul promotor al clasei de percuție din Universitatea Națională de Muzică din București (UNMB), profesorul universitar care trebăluiește zilnic printre baghete, instrumente, mecanisme, roți și stative. Vocația sa e multiplă: să-i închege pe studenții clasei de percuție într-o frăție muzicală, să le modeleze gustul, să le explice tainele cântului în comun, dar și să le deschidă orizontul cultural, moral și general-uman potrivit, care să-i transforme în cetățeni responsabili ai societății actuale. În puține cuvinte: un traseu inițiatic, o filiație interpretativă și un destin artistic. Toate acestea la un loc creează "Game", ansamblul de percuție al UNMB.

Una dintre trăsăturile cardinale ale acestui ansamblu este că *se reinventează permanent*. Apare în cele mai diverse ipostaze, se adaptează, face fețe-fețe, asemenea lui Ianus, schimbându-și configurația instrumentală, repertoriul și membrii, schimbă mereu câte ceva. Un singur lucru rămâne constant: *punctualitatea*. Toate concertele lor încep la fix, căci nu au timp de pierdut. Întârziații vor avea ce regreta, dar vorba e vorbă, cum ar spune ardeleanul. Astfel își crește Alexandru Matei ucenicii: cu bun simț, dar îndrăzneți, modești, dar și cu simțul valorii proprii.

O altă caracteristică importantă a acestui ansamblu poate fi definită drept *componenta sisifică*. Componența mobilă a ansamblului ar părea că e o piedică spre realizarea comuniunii muzicale stabile, în sensul că fiecare an care trece lasă o urmă nostalgică pe corpul ansamblului; unii membri termină facultatea și intră pe drumul vieții, ieșind treptat din ansamblu, alții intră în facultate și în ansamblu. De aceea, munca de șlefuire a talentelor rămâne, pentru profesorul Alexandru Matei, aceeași: de fiecare dată ia de la început procesul de pritocire a duhului comun – jocul - "game". Deși acest lucru poate părea un dezavantaj, el e, în fapt, un mare avantaj. Capacitatea de a o lua sistematic și sisific de la început este chiar definiția muzicii și a muzicianului! Și atunci, cu cerbicia-i caracteristică, Alexandru Matei conduce mai departe, prin meandrele vremurilor, asemenea lui Magellan, corabia atât de fragilă, dar totodată atât de îndrăzneață și semeață a ansamblului de percuție.

Pentru noi, compozitorii, "Game" este și rămâne un atelier de profesionalism, ambiție și dăruire; un izvor de

inspirație, un teatru de experimentări și o oază de bucurie timbrală; o explozie de vitalitate, culoare, dinamism și convivialitate.

Pe scurt, "Game", un *ghem* de talente legate prin voința și ideile mentorului său. *Vivat, crescat, floreat*!

Cu îngăduinţă despre elite

(Urmare din pag. 1)

5) Elitele pe care Andrei Pleşu le numeşte „de seră" şi care, în câmpul muzicii, au gravitat în jurul Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor, erijându-se frecvent în ipostaza de locuitori ai turnului de fildeş, chiar dacă „elefanţii" regimului îl supravegheau îndeaproape.

Interesant e că în interiorul breslei au existat asincronii vizibile: unii compozitori au făcut compromisuri cu duiumul, iar alţii au abordat postura dezimplicării din imediat. Şi, culmea, cei din urmă au beneficiat de o anume libertate graţie tocmai „sacrificiului" celor dintâi (pe de o parte George Grigoriu sau Ioan D.Chirescu, pe de altă parte Aurel Stroe ori Octavian Nemescu).

O situaţie specială, dar nu foarte rară a fost aceea a muzicianului „androgin", cel care întrunea ambele ipostaze (a compromisului şi a independenţei creatoare – de pildă, Radu Palade).

Sunt toate acestea motive datorită cărora elitele muzicale româneşti, după radicala schimbare de macaz sistemic din '89, au anulat în bună măsură întrebări precum „cine preia frânele?" ori „cine gestionează noutatea în plan managerial şi instituţional?" Oferta elitelor muzicale nu a fost confuză, cum s-a întâmplat cu elitele politice, economice, ştiinţifice. Nici nu a fost contaminată de aportul veleitarilor, profitorilor sau romanticilor de ocazie. Nu a fost nevoie de prea multă „re-orientare", de o spectaculoasă „re-distribuţie" a valorilor, a liderilor.

Cam despre asta e vorba. Ba nu. Mai trebuie făcut loc unei nuanţe. Pe când întreaga societate românească, de la miniştri la cei mai modeşti întreprinzători s-a aflat în condiţia debutantului, elita muzicală, pentru că nu a fost necesar să compenseze lipsa de instrucţie şi de experienţă profesională prin „descurcăreală", tupeu sau şansă, a putut dribla criza de identitate, reprezentând, nu de puţine ori, o investiţie de respect şi calitate. Şi, nu în ultimul rând, o entitate anevoie manipulabilă.

Liviu DĂNCEANU

Clasic e fantastic

Corina BURA

De mai bine de patru stagiuni pe scena Ateneului Român se derulează un proiect foarte interesant care are drept ţintă familiarizarea şi instruirea unui foarte tânăr segment al populaţiei cu atributele şi virtuţile artei sonore. Acesta este iniţiat de către Filarmonica "George Enescu", Asociaţia Clasic e Fantastic şi Media Concept Store şi per stagiune în jur de 10.000 de copii şi tineri au acces gratuit la aceste spectacole de muzică clasică.

Lunar, într-o zi de duminică, are loc un matineu al cărui format se adresează copiilor de diferite vârste, cu o tematică deosebit de atractivă concepută într-o manieră în care cei mici…şi însoţitorii "mai mari", adulţi chiar, sunt introduşi în minunatul, în acelaşi timp enigmaticul univers al muzicii.

Dacă, de pildă, pentru a-i introduce în epoca marelui Mozart s-a făcut apel la o trupă de actori, costumaţi în şoricei care, răscolind prin filele manuscriselor, istoriseau momente din viaţa compozitorului – alternate bineînţeles cu prezentarea unor lucrări celebre a căror interpretare a fost încredinţată unor excelenţi solişti, "lecţia" despre muzica dansurilor de epocă a fost susţinută şi de prezenţa unui mic ansamblu coregrafic specializat în numeroşii şi complicaţii paşi ai baletului.

Ultimul concert de la Ateneu a reluat o temă care acum, ca şi la începuturi, pare a fi fost de maximă audienţă, şi anume aceea a instrumentelor de percuţie. Pe scenă au evoluat câţiva membri ai clasei de percuţie conduşi de prof.univ. dr. Alexandru Matei de la UNMB, conducătorul ansamblului *Game*: Alexandru Stroe, Irina Rădulescu şi Alexandru Badea. Pentru început s-a relevat universalitatea elementului ritmic regăsit în toate alcătuirile Cosmosului, urmat de imensa diversitate a timbrurilor pe care le oferă orice material care poate fi utilizat ca"instrument", atât în construcţia lui propriu-zisă cât şi a baghetelor sau a altor dispozitive care le pun în vibraţie. Cel mai sugestiv exemplu l-a constituit o piesă scrisă de Steve Reich, care a fost executată de cei patru percuţionişti prin ciocnirea pietrelor de râu de diferite dimensiuni şi timbruri. Este lesne de înţeles că atenţia tânărului auditoriu a fost captată la maximum. S-a trecut la marea familie a tobelor, tot aşa, cu multiple şi atractive exemplificări în cvartet, care au dezvăluit nebănuitele posibilităţi expresive ale acestor instrumente despre care într-un fel se cunoaşte destul de puţin. Excelentele exemplificări s-au bucurat de o deosebită apreciere din partea publicului şi suntem siguri că în următoarea lună vânzările de instrumente-jucării sau cele pentru viitori învăţăcei în mânuirea baghetelor vor creşte vertiginos! În continuare ilustraţiile au abordat lucrări complexe care au înglobat treptat multe instrumente, altele decât cele clasice, inventate ca urmare a emancipării percuţiei din secolul XX. *Ate logo* (*La revedere* Sao Salvador da Bahia) de Siegfrid Fink aduce în prim plan ritmuri de provenienţă afro-braziliană şi instrumente specifice: bongos, konga, tumba, agogo bells, wood blocks, timpane, triunghi ş.a. Calităţile marimbei au fost puse în valoare printr-o lucrare foarte frumoasă, de esenţă romantică, având inflexiuni modulatorii stranii, scrisă de compozitorul japonez Minoru Miki: *Preludiul nr.1 – Marimba Spiritual*, în interpretarea plină de sensibilitate a Irinei Rădulescu. Pentru vibrafon a fost aleasă *Blues for Gilbert* de Mark Glentworth, nostalgică, cu unele formulări melodice care amintesc de Piazzolla, mai lirică şi poate tocmai din această cauză copiii au fost mai puţin "pe recepţie". Cu multă însufleţire a fost aplaudat opusul compozitorului francez Emmanuel Séjourné (un renumit percuţionist care a extins execuţiile la marimba şi vibrafon utilizând 6 baghete), *Losa* (1999), foarte virtuoză, cu succesiuni ritmice rapide, complicate şi melos de provenienţă hispanică, scrisă pentru vibrafon şi marimba.

Concertul a continuat cu o altă demonstraţie, cvartetul folosind propriile trupuri ca "instrumente": bătăi din palme, pe piept, pe coapse, pocnituri din degete, fluierături, toate într-un aranjament extrem de ingenios. În sfârşit, *Trio per uno* scris de

către cunoscutul şi foarte apreciatul compozitor de origine sârbă Jovan Nebojša Živković, una dintre creaţiile standard din repertoriului universal pentru percuţie, cu dezvoltări în care complexitatea variaţională evoluează pe multiple planuri şi care a antrenat majoritatea instrumentelor aflate pe scenă (bongos, crotale, gonguri, vibrafon, tobă cu strune şi alte invenţii care colorează timbral discursul muzical) a încheiat această călătorie în captivantul univers al percuţiei, ale cărei virtuţi se devoalează şi se diversifică de câteva decenii.

Această iniţiativă se dovedeşte a fi de maximă eficienţă mai ales în contextul în care pentru educaţia artistică a tineretului, cu precădere a copiilor la filarmonici s-a renunţat de foarte multă vreme la acele *matinées musicales* apreciate de către adevăraţii iubitori de frumos.

Camerata Regală...

Doina MOGA

.....mă bucur că pot spune acest lucru, a fost la înălţime, sâmbătă seara (7 februarie), când a dedicat al doilea său concert din stagiunea în curs operelor lui Mozart şi Schubert. Concertul a avut succes; Orchestra a fost în formă - stângăciile de concentrare, micile decalaje şi cele câteva probleme tehnice fiind din plin compensate de plăcerea, dedicaţia şi bucuria cu care au povestit muzica -; Instrumentele de coarde, în special cele grave, au cântat cu pasiune, strălucire şi precizie; Programul a fost bine şi curajos ales, iar Dirijorul s-a depăşit pe sine în circumstanţele date. Notă discordantă a făcut doar pianistul.

Într-un fel, rezultatul concertului de la Ateneul Român a fost cel aşteptat de la o formaţie tânără (de numai cinci ani), care învaţă şi se perfecţionează continuu şi care, cu fiecare apariţie adaugă calităţilor sale un plus de înţelegere a stilurilor abordate, un plus de rafinament, dar şi de temperament şi o mai largă paletă de nuanţe.

Horia Andreescu

Foto: Eugen Oprina

În prima parte s-au cântat două lucrări de Mozart: *Divertisment în Fa Major KV 138*", a cărei interpretare expresivă şi inteligenţă a prilejuit atât melomanilor, cât mai ales profesioniştilor, bucuria rară, de a auzi frazele distincte şi limpezi, atât de particulare lui Mozart şi, *Concertul pentru pian şi orchestră în La Major KV414* în care, din păcate, solistul Alexander Krichel, prin originala-i tălmăcire, s-a abătut tocmai de la acea perfectă conturare şi limpezime a liniilor melodice ca şi de la eleganţa tuşeului, făcând, de exemplu, din Andante, o partitură romantico-vulcanică. Deh, se mai întâmplă.

Cu totul specială însă, şi aproape fără cusur a fost partea a doua a serii, când dirijor şi orchestră, într-o remarcabilă conlucrare, au dat viaţă uneia dintre cele mai dramatice lucrări de cameră din epoca romantică *Cvartetul nr.14 în re minor - Fata şi moartea* de Franz Schubert. Astfel, Horia Andreescu, prin gestica sa degajată, complexă şi continuă, curgând ca muzica în sine, a scos în evidenţă cu naturaleţe, dramaticul adâncimii tragice din variaţiunile temei liedului din mişcarea secundă, care a dat de fapt titlul cvartetului, ca şi frenezia cavalcadei finale. Şi, fructificând calităţile orchestrei: forţă, sensibilitate, prospeţime, a adus în dominantă, frumuseţea lirică şi optimismul, specifice perioadei de tinereţe a compozitorului, ce traversează convingător tragicul, dezvăluind auditoriului o frumoasă alternare între imagini poetice şi dramatismul viguros, aproape beethovenian.

Răscolitoare lucrare! Emoţionantă interpretare! Excelentă colaborare! Apoteotic final!

Dacă dirijorul nu ar fi fost nevoit sa „conducă" şi publicul (destul de neatent şi dezordonat - care în pofida atenţionărilor lui, aplaudau anapoda între părţi), concertul, mai ales partea a doua, ar fi fost de mare atmosferă. Cine ştie? Poate data viitoare. Oricum, evoluţia Cameratei Regale de la Ateneul Român din seara zilei de 7 februarie a fost o reuşită. O reuşită care se aşează firesc pe linia ascendent calitativă pe care a pornit.

Emilia Petrescu, regina cântului

Rare sunt cărțile dedicate marilor artiști lirici români. Așa încât, orice nouă apariție trebuie salutată și privită ca restituire – document important pentru posteritate. Avem datoria să lăsăm generațiilor viitoare exegeze care să perpetueze în eternitate amintiri, evaluări, informații despre vieți și cariere, într-o manieră care să prevină neuitarea și să servească drept prețios obiect de studiu.

În această idee, volumul „Emilia Petrescu. Regina cântului vocal concertant" de Grigore Constantinescu, apărut recent la Editura Muzicală, 433 pagini de text și 16 de fotografii, reprezintă un eveniment. Din două motive. Primul pentru că este dedicat unei mari soprane care a strălucit ca nimeni alta în teritoriul liedului și al literaturii vocal-simfonice și al doilea pentru că aparține unei autorități în materie, profesor universitar și muzicolog, cu aplecare profundă asupra artei cântului și slujitorilor ei.

Îmi amintesc anii de demult, în care sorbeam cu nesaț pe podiumurile de concert ale Capitalei sonurile Emiliei Petrescu. Erau momente înălțătoare, de puritate instrumentală a cântului, de ideală exprimare stilistică, adevărate lecții de interpretare. Pe disc, acasă, o ascultam pe Elisabeth Schwarzkopf. La Ateneu sau la Sala Dalles, în Studioul de Concerte Radio sau la Sala mică a Palatului, vocea Emiliei Petrescu mă învăluia, mă emoționa. O similitudine!

Cartea lui Grigore Constantinescu, potrivit subintitulată „Cercetare monografică. Portret", este una dintre cele mai complexe dedicate vreodată la noi unui cântăreț. Cariera artistei (1945-1991) este prezentată amănunțit, în toate momentele prezenței scenice din țară și străinătate. Pentru documentar, constituie secțiunea indispensabilă. Constantelor colaborări cu Corul „Bach" din Sibiu, în perioada 1956-1983, i-a fost dedicat un capitol special, după cum creațiile imortalizate pe disc sau existente în Fonoteca de Aur a Radiodifuziunii Române, adevărate „Moșteniri testamentare", sunt mărturii ale volumului uriaș de înregistrări. Li se alătură cele efectuate în străinătate, la prestigioase case de discuri și posturi de Radio.

Un consistent capitol „Orizonturi repertoriale și interpretative. Miscellanea" susține filmul carierei prin extrase de cronici, fragmente de interviu, potrivit structurate pe compozitori și opusuri importante. Voi lista aici, cu scopul de a evidenția larga paletă stilistică a abordărilor Emiliei Petrescu, nume precum Haendel, Purcell, Bach, Monteverdi, Mozart, Beethoven, Berlioz, Brahms, Musorgski, Britten, Orff, Ravel, Mihalovici, Roman Vlad, Paul Constantinescu, Bentoiu, Honegger, Toduță... și câte altele.

Sunt prezentate într-o secțiune separată și incursiunile (destule, deși specificul de lied și vocal-simfonic a dominat) în teritoriul operei.

Mi se pare semnificativ și definitoriu că analiza estetică a glasului Emiliei Petrescu vine în capitolul subintitulat „Lumea liedului și Lumea concertului". Distinsă tălmăcitoare a miniaturilor vocale (mii de titluri) ce cuprind esențe spirituale, trăiri și intense exprimări, soprana a fost un model perpetuu și conduce top-ul interpreților români de gen. O spun exigenți critici citați, Radu Gheciu, Alfred Hoffmann, Alexandru Leahu, Edgar Elian, Ada Brumaru, Dumitru Avakian, Grigore Constantinescu etc., o remarcă prestigioase publicații străine. Rânduri de căpătâi despre recitalul de lied, în forma unor inedite „Însemnări în manuscris", aparțin chiar marii soprane și autorul le inserează în chip de noutate editorială.

Lecția măiestrită de canto continuă în secțiunea „Idei și contribuții în pedagogia cântului” (texte teoretice, istorice și aplicative), un adevărat manual ce are la bază studiile teoretice ale artistei, expuse, comentate de autor: elemente și metode în tehnica vocală, stiluri și interpretare (un manuscris al Emiliei Petrescu „Studiul ornamentației și improvizației în Stilul Baroc”). O imagine complexă despre artista și profesoara Emilia Petrescu se regăsește și în dialogul dintre Grigore Constantinescu și soprana Bianca Manoleanu, strălucit discipol al maestrei.

De fapt, noua apariție editorială este un tot unitar care împlinește desăvârșit profilul marii soprane. Așa încât, în „Epistolarium”, „Perspective în dialog”, „Opinii. Convorbiri” se regăsesc idei valoroase, care întregesc imaginea unei solide și unice personalități. Peste 30 de prestigioși colegi-artiști, mari compozitori și importanți condeieri de specialitate își exprimă gândurile despre Emilia Petrescu. Sub titlurile „Fiul Valeriu despre mama” și „Doctorul Ioan Cironeanu despre soție”, nu puteau să lipsească două convorbiri pe care autorul le poartă în familia Emiliei Petrescu. Succintul album fotografic rememorează crâmpeie de viață și carieră.

Nu pot încheia scurta prezentare a noii cărți „Emilia Petrescu. Regina cântului vocal concertant” fără să remarc Prologul („Suverană a artei vocale”) și „Fragmentarium”-ul, capitole care deschid volumul, în care autorul își exprimă gândurile de acum, după trecerea anilor, gânduri cu care a purces la drum în demersul său. Sunt rânduri de suflet, pe cât de sensibile, pe atât de lucide și analitice, care sintetizează însușirile unice ca artistă și ca om ale „Reginei cântului cult”.

Arta legendară a Emiliei Petrescu, așa cum este înfățișată în volumul care îi este dedicat „in memoriam”, rămâne precum o coloană infinită brâncușiană, evoluând spre înalturi, în veșnicie. Cei de azi, cei de mâine, trebuie s-o cunoască.

Costin POPA

Muzica – sferă a interferenţelor

Lavinia COMAN

Volumul Despinei Petecel Theodoru, apărut la Editura Muzicală, cuprinde 15 dialoguri interdisciplinare cu personalităţi din diferite domenii ale culturii, artei şi ştiinţelor. Invitaţii autoarei sunt istoricul de artă francez René Huyghe, pictorul Marin Gherasim, sculptorul Ovidiu Maitec, filosoful francez Alain Cophignon (autor, între altele, al unei prestigioase monografii ***George Enescu***) filosoful francez Alain Besançon, istoricul de artă Victor Ieronim Stoichiţă, scriitorul Horia Roman Patapievici, artistul fotograf Henri Cartier – Bresson, istoricul de artă Amelia Pavel, dramaturgul Matei Vişniec, istoricul de artă Dan Grigorescu, scriitorul Mihai Zamfir şi fizicianul Andrei Dorobanţu. Dialogurile sunt urmarea procesului laborios de transpunere în scris a unui şir de emisiuni de succes difuzate la posturile Radio România. A rezultat un exerciţiu de comunicare inter-disciplinară de mare complexitate. Convorbirile au darul de a convinge, de a fermeca şi de a ne pune pe gânduri, în primul rând datorită faptului că participanţii îndeplinesc două condiţii de bază: a) invitaţii sunt, fără excepţie, individualităţi puternice pregnante, foarte interesante, de mare prestigiu, fiecare în domeniul său de excelenţă, iar pe de altă parte posedă o cultură muzicală deosebită şi iubesc muzica; b) amfitrioana, muziciană profesionistă, deţine un fond aperceptiv excepţional de cultură filosofico-estetică, precum şi o mobilitate remarcabilă a intelectului, care-i permite să stabilească asociaţii, conexiuni, întâlniri, teme de reflecţie asupra vieţii ideilor, a conceptelor, a curentelor de gândire şi a celor artistice. Toate aceste puneri de probleme îndeamnă interlocutorul să gloseze pe marginea unor opere muzicale din cele mai neaşteptate perspective. Cititorul participă la un adevărat banchet de idei, pornind de la bucuria de a asculta capodoperele muzicale de fiecare dată cu o percepţie reînnoită.

O subliniere aparte merită notele de subsol, care sunt adevărate bijuterii de informare inteligentă, minuţie, acribie. Autoarea demonstrează, prin aceste miniaturale texte, forţa de sinteză datorită căreia concepte dintre cele mai dificile devin accesibile în câteva cuvinte, definiţii memorabile, invitând mereu la noi şi noi conexiuni în direcţia polisemantismului muzicii.

Farmecul textelor e sporit de ilustraţii. Acestea potenţează ideile şi aduc argumentele vizuale complementare cu auditivul, în demersul spiritului de a realiza o percepţie deplină a adevărului artistic.

Un adevărat triumf

Al. I. BĂDULESCU

Într-o atmosferă de sărbătoare, în seara zilei de sâmbătă, 24 ianuarie a.c., au avut loc, în capitală, două evenimente cultural-artistice de rezonanţă naţională şi europeană: inaugurarea noii clădiri a prestigiosului Teatru de Operetă şi Musical „Ion Dacian" şi prezentarea, în premieră absolută în România, a excelentului Musical „Fantoma de la Operă" – muzica de Andrew Lloyd Webber.

După cum se ştie, în contextul amplului program de lucrări pentru crearea Centrului Civic al Capitalei, fosta sală de spectacole a Teatrului de Operetă aflată lângă apa Dâmboviţei, a fost demolată.

Din acel moment, această vestită instituţie muzicală de spectacole – înfiinţată în luna noiembrie 1950, şi-a continuat activitatea, cu brio, până în anul 2012, într-o sală specială – pe care a amenajat-o şi a dotat-o - din punct de vedere tehnic şi pentru bune condiţii de vizionare de către publicul spectator, prin forţe proprii – în cadrul Teatrului Naţional.

Diverse motive – printre care ar fi şi lucrările actuale de consolidare şi modernizare a întregului edificiu ocupat de Teatrul Naţional, au obligat Teatrul de Operetă să funcţioneze în condiţii total improprii, folosind mai multe locaţii din capitală și din alte orașe (cluburi, case de cultură etc.)

Pentru a înlătura această gravă situaţie, cu doi ani şi jumătate în urmă, Ministerul Culturii a semnat documentele necesare construirii unei noi clădiri pentru această instituţie muzicală de spectacole, clădire propusă a se realiza în zona specială de lângă cea mai importantă bibliotecă publică a României, Biblioteca Naţională.

Prin eforturi serioase ale directorului general Răzvan Ioan Dincă, constructorii au izbutit să ducă la bun sfârşit acest important proiect, care să asigure Teatrului de Operetă şi Musical, condiţii optime pentru o activitate complexă şi performantă: scenă cu ample dimensiuni, spaţii corespunzătoare pentru repetiţii, ateliere de producţie, cabine pentru personalul artistic şi tehnic şi nu în ultimul rând, o superbă sală de spectacole pentru publicul iubitor al acestui gen muzical.

Evenimentele din seara zilei de 24 ianuarie a.c. au fost onorate de personalităţi marcante ale vieţii politice şi cultural-artistice din capitală şi din ţară, din corpul diplomatic acreditat în ţara noastră, de reprezentanţi ai presei scrise, audio şi video, precum şi de un numeros public care a ocupat nu numai întreaga capacitate a sălii de spectacole, dar şi, în picioare, o parte din spaţiile libere ale sălii.

Înainte de gongul inaugural, au rostit documentate şi emoţionante alocuţiuni regizorul Răzvan Ion Dincă, director general al Operei Naţionale Bucureşti şi noul ministru al Culturii, dl Ionuț Vulpescu.

Spectacolul inaugural a fost cel de al doilea moment de excepţie din seara respectivă. Noua punere în scenă a excelentului musical „Fantoma de la Operă", ce reprezintă unul dintre cele mai importante şi populare titluri de acest gen din lume este prezent acum, în premieră absolută, pe o scenă din România.

Libretul acestei capodopere are la bază romanul „Fantoma de la Operă", semnat de Gaston Leroux (1868-1927), care a văzut lumina tiparului în anul 1910. Această formidabilă apariţie editorială a inspirat, de-a lungul timpului, numeroşi oameni de

creaţie, printre care şi pe eminentul compozitor de origine britanică, Andrew Lloyd Webber. Captivat de povestea respectivă, graţie talentului şi imensei sale capacităţi de creaţie, a realizat o superbă partitură sonoră prezentată în prima audiţie mondială, la 27 septembrie 1986, la vestitul „Her Majesty's Theatre" din Londra.

Din acel moment, spectacolul a devenit una dintre cele mai de succes producţii muzicale din toate timpurile, realizând în cei aproape 30 de ani de la prima audiţie mondială, peste 65 de mii de spectacole şi 140 de milioane de spectatori din 151 de mari oraşe şi 30 de ţări din întreaga lume, printre care: Marea Britanie, SUA, Australia, Austria, Africa de Sud, Belgia, Brazilia, Canada, Danemarca, Elveţia, Germania, Japonia, Irlanda, Coreea de Sud, Olanda, Singapore, Mexic, Noua Zeelandă, Spania, Ungaria, Taiwan, Thailanda, România.

Adaptările şi transpunerile pentru marele ecran şi producţiile de televiziune ce au avut loc pe parcursul anilor, în 14 limbi, începând din 1925, au cucerit, de asemenea, inimile a milioane de spectatori de pe toate meridianele. Înregistrarea originală a primei audiţii mondiale din 1986, prin albumul difuzat începând din anul 1987, a atins cifre impresionante de vânzări, necunoscute în lume până atunci (respectiv peste 40 de milioane de exemplare şi 6 miliarde dolari încasări).

Această extraordinară partitură muzicală a fost pusă în scenă într-o nouă concepţie regizorală de reputatul regizor australian, Stephen Barlow. Copil fiind a avut prilejul să vizioneze acest spectacol la numai trei săptămâni după ce a avut loc premiera mondială (27 septembrie 1986). A fost atunci, şi a rămas până în prezent, captivat de povestea scrisă de Gaston Leuroux, şi pusă în scenă „pe cea mai romantică şi intimă muzică", semnată de compozitorul Andrew Lloyd Webber. In urma unor audiţii ce au avut loc în Bucureşti, ilustrul regizor oaspete a fost surprins de câte talente are România. Folosind o distribuţie de excepţie – compusă din actori, vedete pop şi solişti de operă şi în colaborare cu o echipă de oameni tineri - extrem de talentaţi de la The Really Useful Group Ltd a izbutit, un spectacol eveniment.

În rolurile principale, au evoluat, în mod strălucit, nume bine cunoscute, printre care: Adrian Nour (Fantoma de la Operă), Irina Baianţ (Christine Daae), Florin Ristei (Raoul, Viconte de Chagny, Andrei Lazăr (Monsieur Gilles Andre), Valentino Tiron (Monsieur Firmin), Gabriela Gaha (Carlotta Giudicelli), Samuel Druhora (Ubaldo Piongi), Dana Rotaru (Madame Giry), Alexandra Giurcă (Meg Giry), Darius Daradici (Joseph Buquet) ş.a.

Scenografia a fost semnată de Andrew Riley, coregrafia de Ewan Jones, iar la pupitrul dirijoral s-a aflat tânărul dirijor român Ciprian Teodoraşcu.

Martor ocular la aceste memorabile evenimente muzicale, am remarcat, pe bună dreptate, înaltul nivel artistic al spectacolului, formidabila concepţie regizorală şi scenografică, realele performanţe tehnice, şi interpretative ale protagoniştilor spectacolului, participarea incontestabilă a orchestrei şi a compartimentelor tehnice care dispun acum de o aparatură scenică de ultimă generaţie etc.

Aplauzele repetate, timp de aproape zece minute, din partea unui autorizat public ridicat imediat în picioare, de la primul – până la ultimul loc din sală, împreună cu intervenţiile: bravo, bravo..., atestă, fără echivoc, un adevărat triumf, cu care a păşit în noul edificiu, actualul colectiv al Teatrului de Operetă şi Musical „Ion Dacian" din România (în prezent companie a Operei Naționale București).

Acest spectacol, fără îndoială, a fost un adevărat triumf artistic, un brand al artei spectacolului românesc la acest început de Nou An, constituie, de ce nu, o monedă forte pentru export în circuitul cultural-european şi internaţional de valori artistice.

Tuturor, cele mai sincere şi călduroase felicitări. (Foto: ONB - Gin Photo)

Hope 2015

Oana GEORGESCU

Ateneul Român a găzduit un spectacol de excepţie în beneficiul copiilor fără familie sau aflaţi în pericol de abandon. Un Regal al muzicii clasice şi de jazz în slujba copiilor defavorizaţi, o îngemănare a tuturor gândurilor frumoase, pe care suflete pe măsură le clădesc… Astfel s-ar putea descrie spectacolul de excepţie organizat în colaborare cu Filarmonica "*George Enescu*" cu ocazia galei Hope Concert 2015, eveniment caritabil aflat deja la cea de-a III-a ediţie.

Ateneul Român a devenit pentru o seară locul în care muzica clasică, jazzul, dansul, arta străzii (un inedit "*live street art performance"* susţinut de talentaţii grafferi de la Sweet Damage Crew) şi generozitatea, în cele mai frumoase forme ale sale, s-au reunit într-un eveniment memorabil organizat în colaborare cu Filarmonica "*George Enescu*". Prezent la Gala Hope Concert 2015, Preşedintele României, Klaus Werner Iohannis, a subliniat că "*o societate în care oamenilor nu le pasă unii de alţii îşi pierde direcţia. Iar o societate care îşi neglijează copiii nu are viitor*".

Ediţia 2015 a Hope Concert a fost ca o inedită călătorie muzicală redată cu măiestrie de artişti consacraţi: violoncelistul Marin Cazacu şi Ansamblul Violoncellissimo, pianistul Andrei Licareţ, soprana Irina Iordăchescu, duo-ul de jazz Mircea Tiberian-Nadia Trohin, percuţionistul Zoli Toth şi actriţa Ana Pepine. Emoţia şi speranţa au cuprins şi animat întreaga audienţă, peste 700 de oameni vibrând la unison pe acorduri de Brahms, Chopin, Piazolla, Villa-Lobos, Albinoni, Adrian Enescu, Mircea Tiberian sau Dan Dediu. De-a lungul timpului, zeci de personalităţi ale lumii culturale româneşti, oameni de afaceri, diplomaţi, bancheri s-au alăturat visului Hope and Homes for Children, de a oferi fiecărui copil o casă şi o familie.

"*Am participat la un eveniment cu suflet pentru suflete. Am fost impresionaţi de dăruirea celor prezenţi, atât pe scenă cât şi în public, pentru o cauză nobilă. Ne-a încântat să constatăm că repertoriile propuse, îmbinarea stilurilor şi a instrumentelor, au făcut să vibreze Ateneul Român*" - a declarat violoncelistul Marin Cazacu, coordonatorul Ansamblului "*Violoncellissimo".*

"A fost o seară foarte reuşită din punct de vedere artistic şi trebuie să adresez felicitări organizatorilor. Cred că toţi cei prezenţi au dovedit că apreciază şi sunt alături de eforturile pe care Hope and Homes for Children le face în România. Mă bucur că am fost a treia oară alături de această mare familie şi că pot ajuta la expunerea ideilor, proiectelor şi realizărilor lor extraordinare" - a mărturisit pianistul Andrei Licareţ. (Foto: Sebastian Oros)

Zoli Toth Project și Adrian Enescu

Dan CHIRIAC

Într-o ambianţă selectă, Zoli Toth a lansat Choral 147, cel mai nou videoclip al proiectului care îi poartă numele. Regia este semnată de Dorin Marcu, iar piesa compusă de Adrian Enescu este o combinaţie de mai multe modalităţi stilistice, de la clasic la electro. Clipul prezintă povestea unei fete care visează să ajungă prinţesă, vis devenit ulterior coşmar.

Videoclipul a fost lansat în atmosfera neo-barocă a unei vile interbelice din Bucureşti în cadrul unui eveniment la care au participat profesionişti ai industriei muzicale - organizatori de evenimente, manageri şi impresari, artişti, presă - oameni de radio şi televiziune, bloggeri. Interpretarea câtorva piese de către Zoli Toth Project a dovedit calitatea iniţiativei şi potenţialul său internaţional.

Membrii Zoli Toth Project sunt Iulia Bandilă (vioară), Bogdan Pop (percuţie, vibrafon), Mihail Grigore (violoncel) şi Zoli Toth (percuţie, marimba), absolvenţi ai Universităţii Naţionale de Muzică Bucureşti sau ai Academiei de Muzică din Cluj Napoca, laureaţi ai concursurilor naţionale de profil. Proiectul (o formulă unică, datorită combinaţiei de instrumente) a luat fiinţă în 2014 şi a susţinut peste 30 de concerte în primele şase luni de activitate. Pentru anul 2015, cvartetul are în agendă concerte importante (Ateneul Român, Sala cu Orgă din Chişinău), participări la festivaluri de prestigiu din ţară şi străinătate, dar şi lansarea unei piese de teatru.

Daruri din suflet

Octavian URSULESCU

Concertele cu o tematică specială s-au bucurat întotdeauna de mare succes, mai ales atunci când pe afiş străluceşte numele unei mari vedete. Un asemenea spectacol de caritate, cu o încărcătură emoţională specială, a avut loc recent la Câmpina, scopul fiind strângerea de fonduri în favoarea copiilor având sindromul Down. O sală arhiplină, multă emoţie şi, pe scenă, doi artişti legaţi de spaţiul prahovean: Marina Voica (locuieşte la Breaza) şi Gheorghe Turda (are o casă de vacanţă chiar în Câmpina). Marina Voica a susţinut un recital incandescent, având un succes de proporţii; culmea este că, deşi locuieşte la doi paşi, a fost pentru prima dată când a fost invitată să cânte la Câmpina! Nimeni nu e profet la el acasă, cum se spune... Reputata artistă, nu întâmplător o prezenţă artistică feminină reprezentativă, a fost invitata de onoare şi la concertul festiv de "Ziua femeii" de la Târgovişte, pe scena Teatrului "Tony Bulandra", alături de Orchestra simfonică "Muntenia". În ovaţiile publicului eminamente feminin, recitalul a fost însoţit de declaraţii cât se poate de adevărate: "Femeia este o forţă! Femeia face viaţa mai frumoasă! Femeia conduce lumea, din umbră... cu blândeţe!". Aşa e, bravo, Marina! Trăiască femeile-artist!

George Natsis

Cum vezi starea muzicii româneşti actuale - uşoară, pop, dance, etc?

Aşa cum am mai spus şi cu alte ocazii, principala schimbare care a intervenit în muzica pop/ rock/ jazz începând cu anii '90 este industria muzicală, un fenomen prezent în toată lumea, cu avantajele şi dezavantajele lui. Schimbarea constă în îndreptarea atenţiei către ceea ce "vinde" în detrimentul a ceea ce este cu adevărat valoros şi educativ. Industria aceasta are la bază studiul de piaţă (piaţa muzicală), care constă în testarea preferinţelor muzicale a unor categorii diferite de consumatori (după criteriul vârstei, al meseriei, al pregătirii profesionale sau apartenenţei sociale). Producţiile muzicale (single, album, videoclip, concert) au în vedere ceea ce vor consumatorii să asculte, adică ceea ce "vinde". Astfel, scopul nu mai este doar realizarea unui act artistic, ci obţinerea unui profit din vânzarea produsului.

Avantajul oferit de industria muzicală constă în posibilitatea realizării unor producţii costisitoare, de un înalt nivel tehnic, cât şi promovarea agresivă a acestor producţii pe posturile de radio sau tv. Astfel apar "hit-urile" (înainte erau şlagăre). Uneori însă, hit-urile pot fi producţii mediocre din punct de vedere muzical, dar prin promovare agresivă ele se impun în mintea ascultătorului (dacă asculţi de o sută de ori o melodie banală, s-ar putea să începi să o fredonezi fără să-ţi dai seama, sau chiar să-ţi placă).

Marele minus adus de industria muzicală românească constă în neglijarea patrimoniului muzical naţional. Ceea ce odată erau "şlagăre" care nu se impuneau prin difuzare agresivă, ci prin pregnanţa melodică (adică erau uşor de reţinut), acum nu mai sunt difuzate deoarece "target-ul" s-a schimbat. În felul acesta este dată la o parte educaţia muzicală (cei mai mulţi tineri autori de muzica pop/ rock nu au habar de istoria muzicii pe care o compun). Iar fără educaţie, nu putem vorbi de cultură.

Ce părere ai despre concursurile muzicale TV? Lansează ele cu adevărat noi talente româneşti? Ce ar trebui îmbunătăţit la ele?

Emisiunile TV de tip talent-show au în vedere, după părerea mea, două aspecte. Primul şi cel mai important se referă la realizarea unei audienţe cât mai mari. Emisiunile talent-show fac parte din marea industrie numită divertisment (*entertainment*). Se fac studii de piaţă, se are în vedere "target-ul" (adică cui te adresezi) şi "trend-ul" actual (o emisiune care acum trei ani a avut mare succes nu este obligatoriu să aibă succes şi anul acesta, sau o emisiune care are succes în S.U.A. nu are neapărat succes şi în România), iar audienţa arată cât de bine se vinde show-ul pe piaţa de consum. Vorbim totuşi de un show TV, iar acesta trebuie să aibă conţinut care să cuprindă dinamism, dramatism, emoţii, imagine şi bineînţeles muzică. În cei trei ani în care am lucrat ca dirijor la un talent-show de succes, am avut surpriza să descoperim multe talente, cântăreţi de care nu ştia nimeni, care nu aveau posibilitatea să se afirme, iar show-ul respectiv le-a dat această posibilitate. Sunt deja câţiva cântăreţi tineri prezenţi pe piaţa muzicală, purtând amprenta show-ului care i-a lansat.

Ce ar trebui îmbunătăţit la ele? Bugetul… ha ha… sigur, pot aminti şi calitatea sunetului, dar bugetul în primul rând. Bugetul unei astfel de emisiuni realizate în România este mult, mult mai mic decât bugetul aceleiaşi emisiuni realizate în S.U.A. sau Olanda, iar producătorii noştri fac mari eforturi să realizeze astfel de emisiuni respectând formatul original, dar cu un buget mult mai mic. Din acest motiv nu vreau să intru în detalii cu privire la îmbunătăţirea calităţii imaginii sau a sunetului, în lipsa unui buget adecvat. Un buget corespunzător permite achiziţionarea (sau închirierea) unei logistici de ultimă oră, camere performante, instalaţie de sunet performantă, cooptarea unor profesionişti de la staff tehnic, cameramani, orchestră până la vedete de top. Numai aşa se pot crea premisele realizării în cele mai bune condiţii a unui show de calitate. Până atunci vom avea emisiuni bine făcute (cu mari eforturi şi sacrificii) de către nişte profesionişti (pe care, har Domnului, îi avem), dar ne vom întreba de ce la americani aceleaşi emisiuni se văd şi se aud mai bine.

Cum se prezintă difuzarea muzicii uşoare româneşti, la radio, TV, pe discuri?

Aşa cum am mai spus, industria muzicală a schimbat datele problemei. Muzica românească este prezentă atât pe rafturile magazinelor (sau prin benzinării, wow!!!), cât şi în playlist-urile posturilor de radio (private sau publice). Întrebarea este: ce fel de muzică este prezentă pe piaţă? Răspunsul e unul singur: se promovează ceea ce "se vinde". De exemplu, faptul că eu, sau altcineva nu suportă manelele din motive bine întemeiate, nu schimbă cu nimic realitatea, şi anume că manelele reprezintă unul dintre cele mai bine vândute genuri muzicale în România (poate cel mai bine). Trist este însă faptul că patrimoniul muzical naţional nu îşi găseşte loc nici pe rafturile de discuri, nici pe posturile de radio, decât într-o măsură ruşinos de mică. Interpreţii şi compozitorii aparţinând generaţiilor mai

vechi (începând cu perioada interbelică) ar trebui să fie prezenţi cel puţin în playlist-urile radiourilor (în special cele publice), deoarece acestor interpreţi şi compozitori în faţa cărora mă înclin cu respect, le datorăm faptul că avem o tradiţie muzicală bogată, cu care ne putem mândri.

De ce compozitorii importanţi ocolesc concursurile de creaţie gen Eurovision?

Mă voi referi strict la Eurovision. Îmi amintesc cu plăcere de vremurile când Eurovision era un concurs de cântec (song contest), cu o mare orchestră pe scenă 100% live, cu melodii pe care nici azi nu le-am uitat, cum ar fi "Congratulations" (Cliff Richard), "Hold Me Now" sau "What's Another Year" (Johnny Logan) sau "Waterloo" (ABBA). Dacă atunci puteam vorbi de un concurs "de cântec", acum putem vorbi şi de un concurs "cu cântec". Scandalul a devenit un ingredient aproape nelipsit încă din faza selecţiei naţionale Eurovision. La urma urmei, presa are un subiect "suculent", iar telespectatorul îşi primeşte doza de "senzaţional" care-l ţine în faţa televizorului. Acesta este unul din motivele care mă fac să fiu foarte rezervat în privinţa participării mele la Eurovision. Un alt motiv este legat de ceea ce este în prezent finala Eurovision, adică un spectacol de televiziune organizat impecabil, care se vede şi se aude impecabil, dar în care muzica este pe planul doi. În primul rând, a dispărut orchestra (deşi tehnica de preluare live a evoluat enorm), deci nu mai avem un spectacol 100% live, cu excepţia vocilor. În al doilea rând s-a schimbat criteriul de apreciere a cântecelor. Am făcut de câteva ori parte din juriul selecţiei naţionale (am fost şi preşedinte de juriu), principala noastră preocupare fiind aceea de a trimite în finală piesa cea mai bună, cu cele mai mari şanse. Numai că, odată ajuns în finală reprezentantul nostru (ca şi reprezentanţii altor ţări) este la discreţia unui vot acordat nu pe criterii artistice, ci geo-politice. Nu e un secret ca fiecare juriu naţional votează cu "vecinii", în condiţiile in care juriul este alcătuit din specialişti în domeniul muzicii!! Urmărind ediţiile recente am senzaţia că Eurovision se transformă dintr-un festival de muzică (SONG CONTEST) într-un fel de summit european… cu muzică. Sper să mă înşel.

Ce ar trebui să întreprindă UCMR, cu prestigiul său, pentru a reda muzicii uşoare româneşti demnitatea meritată?

UCMR reprezintă elita muzicii româneşti, fiecare membru al UCMR trebuie să fie conştient că face parte din această elită. UCMR nu trebuie să-şi dobândească sau să-şi redobândească prestigiul, ea are prestigiu prin faptul că este reprezentată de cei mai valoroşi creatori de muzică. Cred că cel mai important obiectiv pe care UCMR ar trebui să-l aibă în vedere este atragerea de tineri compozitori în rândul membrilor. UCMR trebuie să capete un suflu creator nou, trebuie întinerită cu compozitori care să ofere creaţii de valoare, la un standard profesional cât mai ridicat. UCMR este o uniune de creaţie, difuzarea muzicii pe radio-uri nu intră în atribuţiile ei. Cei care sunt responsabili de difuzarea muzicii româneşti pe radio ar trebui să fie conştientizaţi de greşeala pe care o fac neglijând patrimoniul muzical românesc în favoarea unor piese "in trend", piese care după scurt timp se sting în marea uitării. Cât despre creaţiile noi (chiar prime audiţii), înainte de a încerca să convingem pe cineva să ne difuzeze, ar trebui să ne gândim ce avem de oferit. E o temă de meditat.

Mergi în jurii la festivaluri? Care crezi că e rolul lor? Câteva dintre ele („George Grigoriu" - Brăila, „Dan Spătaru" - Medgidia, Amara) sunt televizate în direct, organizate profesionist, cu participare internaţională, preluând cu succes rolul defunctelor Mamaia şi "Cerbul de aur".

În general am refuzat participarea în jurii (cu excepţia Eurovision) din motive pe care nu doresc să le discut aici. Festivalurile muzicale au, după părerea mea, două scopuri importante: descoperirea de tinere talente în rândul interpreţilor şi stimularea creaţiei muzicale. Chiar dacă există festivaluri bine organizate, televizate în direct (dar promovate insuficient), cred că am avea nevoie de un mega-festival internaţional, în Bucureşti, la Sala Palatului, cu orchestră mare, cu lumini, decoruri, vedete de prim rang (naţionale şi internaţionale) în recitaluri şi, bineînţeles, preluare pe un post tv naţional. Am

elaborat acum câţiva ani şi un regulament pentru un astfel de festival. Dar atât….

Care crezi că a fost cauza dispariţiei manifestărilor amintite?

Mamaia a fost mult timp o Mecca a muzicii pop româneşti. Tânăr fiind, abia aşteptam vara ca să ne întâlnim la Mamaia cu toată suflarea compozitorilor şi interpreţilor. Se cânta cu orchestră (în 1987 au fost trei orchestre!) şi se lansau şlagăre. După 1995 s-a încercat adaptarea festivalului la trend-ul destul de fragil pe care-l impuneau autori şi cântăreţii mai tineri, dar fără experienţă, în timp ce aşa-zişii "dinozauri" (adică muzicienii profesionişti) au fost daţi la o parte, iar ştacheta profesională a fost coborâtă drastic. Mamaia s-a transformat astfel într-un festival al producătorilor, adică al industriei muzicale, distrugând tot ce a însemnat acest festival de-a lungul anilor. Iar în lipsa acelei efervescenţe creatoare, a tradiţiei şi prestigiului dobândit, nu a fost decât o chestiune de timp până când festivalul Mamaia să moară de la sine. Această transformare, împreună cu o proastă organizare, cred că sunt principalele motive pentru care Mamaia a dispărut, iar incercările de a revigora festivalul în tradiţia bine-cunoscută nu au reuşit să rezolve nimic.

Am lucrat alături de echipa care a realizat ediţiile de după 1990 ale Cerbului de Aur (am reorchestrat binecunoscutul semnal al Festivalului şi am scris muzica originală pentru momente coregrafice). M-am bucurat să văd cum acest festival renaşte, ajungând în scurt timp la loc de frunte pe lista festivalurilor internaţionale FIDOF, cu o participare internaţională remarcabilă. Amintesc pe Kenny Rogers, Toto Cutugno, Kylie Minogue, James Brown, The Temptations, Tom Jones sau Ray Charles. Nu ştiu exact motivele pentru care a fost întrerupt festivalul, parcă era ceva legat de locul de desfăşurare (Piaţa Sfatului) sau de lipsa fondurilor, cert e că, o dată întrerupt, credibilitatea scade, relaţiile cu partenerii se slăbesc, iar cu cât trece mai mult timp este tot mai greu să reiei toate lucrurile. Cred de asemeni că nu s-a mai găsit o echipă care să poată duce mai departe această frumoasă tradiţie. Cred că Cerbul de Aur a pierdut un tren, poate ultimul.

Proiectele personale pentru perioada următoare?

Putem vorbi de trei feluri de proiecte personale: cele în derulare, cele în aşteptare şi cele posibile. Prima categorie include stagiunea de jazz de la Teatrul Act, stagiune organizată cu sprijinul Radio România Cultural, avându-i alături de mine pe toboşarul Vlad Popescu şi pe contrabasistul Adrian Flautistu, stagiune ajunsă deja în al cincelea an de desfăşurare. De asemeni, pe lângă activitatea didactică la UNMB şi cea de coordonator al secţiei pop/ jazz din cadrul UCMR, continui activitatea de pianist în cadrul Big-band-ului Radio. A doua categorie (în aşteptare) presupune realizarea în a doua parte a anului a unui nou show muzical tv împreună cu echipa de realizatori cu care am lucrat în ultimii ani. Ca proiecte posibile ar fi realizarea de concerte-eveniment sau turnee cu orchestra mare, cum au fost cele pe care le-am dirijat în compania unor artişti ca Marcel Pavel, Vunk sau Steve Vai.

Dar dincolo de toate acestea e ceva mult mai presus: să avem sănătate şi credinţă în Dumnezeu.

Octavian URSULESCU

Albumul cu amintiri

Regretatul compozitor, dirijor, pianist şi profesor ieşean Titel Popovici ne-a lăsat peste 500 de înregistrări, din toate genurile muzicale, în prim-plan fiind indiscutabil muzica uşoară şi jazz-ul. Devotata sa soţie, doamna Mimi Popovici, a reunit parte din aceste creaţii, grupate pe genuri, pe câteva CD-uri care poate într-o bună zi vor ajunge la marele public. În fruntea orchestrei sale, Titel Popovici a organizat numeroase festivaluri şi concerte memorabile la Iaşi, în care a acompaniat mai toate vedetele timpului. Alăturat aveţi o imagine istorică, datând de mai bine de câteva decenii bune: alături de Titel Popovici şi de orchestra sa se află frumoasa solistă Jeanina Matei, în prezent stabilită în Italia. Erau vremurile când la concertele de muzică uşoară sălile erau luate cu asalt, pentru că şi difuzarea la radio şi TV era pe măsura valorii creaţiilor şi interpretărilor. (**Red.**)

Nadia Trohin

Florian LUNGU

La data de 28 februarie, **Nadia** (**Nadejda Fiodorovna**) **Trohin** a împlinit trei decenii de existenţă. Născută în anul 1985 la Chişinău, ea a studiat din copilărie pianul, a urmat şcoala „**Alexei Stârcea**" din oraşul natal, apoi cursurile Liceului **„Ion Creangă"** unde s-a impus ca solistă a corului „Vocile Primăverii" dirijat de **Ştefan Andronic**. În 2004 a absolvit Colegiul Naţional de Muzică **„Ştefan Neaga"** din Chişinău, secţiunea Interpretare, specializarea – Pian. În calitate de cântăreaţă solistă, foarte tânăra – pe atunci – **Nadia Trohin** a participat la competiţii de interpretare în Uzbekistan, Ucraina, Bulgaria, Bielorusia si România. Astfel, a câştigat Premiul I atât la Festivalul „Milion Ciudes" din Sofia, Bulgaria, cât şi la Festivalul „Slaveanski Bazar" din Vitebsk, Bielorusia. Disponibilităţile vocale indiscutabile, simţul ritmic infailibil, muzicalitatea aparte, dublate de dezinvoltura cu care poate improviza liber pe teme date, iată atribute care au îndrumat-o spre abordarea jazz-ului, dar şi a muzicii pop de calitate. Sunt de amintit, dintre reuşitele perioadei de început a carierei sale, concurarea la selecţia Secţiunii de interpretare a Festivalului „Cerbul de Aur", colaborarea cu „Summerset Purple Band" şi cu formaţia „Millenium" şi mai ales premiul obţinut la Concursul de interpretare desfăşurat în zilele de 28 şi 29 aprilie 2010 în cadrul celei de-a doua ediţii a Festivalului Internaţional Studenţesc de Jazz organizat la Casa de Cultură a Studenţilor „**Mihai Eminescu**" din Tg. Mureş. Stabilită în Bucureşti (obţinând şi cetăţenia română), **Nadia Trohin** a devenit studentă apoi a absolvit cursul de master la Universitatea Naţională de Muzică, Facultatea de Jazz, clasa profesorului **Mircea Tiberian**. Actualmente este doctorand în cadrul aceluiaşi Institut de învăţământ superior muzical. Totodată, pe lîngă o ferventă activitate scenică, **Nadia Trohin** predă ore de muzică studenţilor care se pregătesc pentru cariera actoricească.

Dintre realizările interpretative ale solistei, menţionăm rezumativ câteva apariţii semnificative din ultimii ani: Concertul susţinut la Clubul „Green Hours" din Bucureşti (august 2010) – cu grupul pianistului **Mircea Tiberian** (cuprinzându-i, pe lângă pianistul lider, pe saxofonistul **Cristian Soleanu**, contrabassistul **Ionuţ Baranga**, bateristul **Vlad Popescu**) şi cu solista **Nadia Trohin**, grup reunit pentru tălmăcirea unor hit-uri ale muzicii pop româneşti din perioada interbelică; Participarea la Festivalul „Rock-Jazz-Folk" – Craiova, ediţia a XVIII (8 – 9 decembrie 2010) – în formula „**Nadia** and Friends", cu **Marius Vernescu** - pian şi **Răzvan Cojanu -** contrabass; Participarea la Festivalul „Jazz Napocensis" – Cluj, ediţia a XIV (23 – 25 mai 2011) – în formula „**Nadia Trohin** and Friends"; Participarea la „SamFest Jazz Internaţional" – Satu Mare, ediţia a VII-a (23 – 25 iunie 2011) – în formula „**Nadia Trohin** and Friends" cu **Alex Man** - ghitară şi **Adrian Flautistu** - contrabass; Participarea la Festivalul „Zilele Jazz-ului Românesc" – Braşov, ediţia I (25 – 27 noiembrie 2011) – în formula „**Mircea Tiberian** Trio featuring **Nadia Trohin**"; Participarea la Concertul „In memoriam **Johnny Răducanu**" (1 decembrie 2011, Sala Radio) – în formula „**Mircea Tiberian** New Trio (cu **Michael Acker** - contrabass, **Laurenţiu Zmău** - baterie) featuring **Nadia Trohin";** prezenţa la un concert în Ungaria; Participări la emisiunile TV „Unora le place" – în duet cu ghitaristul **Călin Grigoriu**, cu pianistul **Mircea Tiberian**, cu trio-ul **Sorin Zlat**, cu ghitaristul **Alex Man**, cu grupul vocal **„Jazzapella"**; Înregistrarea CD-ului „La margine de Bucureşti" (Soft Records, 2011), cu pianistul şi compozitorul român **Mircea Tiberian**, împreună cu bass-istul american **Chris Dahlgren** şi bateristul-percuţionist german **Maurice de Martin**, cei trei şi vocalista **Nadia Trohin** punându-şi în comun, în acelaşi creuzet al creativităţii spontane talentul, fantezia nedrămuită, prea-plinul afectiv şi – de ce nu? – un oportun apetit ludic, disponibilităţi investite într-o operă de revalorificare a unui bun artistic de tezaur: cele mai inspirate şlagăre din perioada interbelică aparţinând unor compozitori români reprezentativi, piese ca „Du-mă acasă măi, tramvai", „La margine de Bucureşti", „Un trecător", „Mână birjar", „Spune-mi unde când şi cum" şi altele asemenea, care au beneficiat astfel de o insolită actualizare; Colaborarea cu **Big band-ul Radio** dirijat de **Ionel Tudor**; Prezenţa prestigioasă, împreună cu **Mircea Tiberian** şi saxofonistul **Cătălin Milea**, la cea dintâi ediţie (6 –8 iunie 2014) a Festivalului Ethno „Dobrojazz" de la Tulcea; Susţinerea unui concert la Paris, în data de 22 martie 2015 în compania lui **Mircea Tiberian**, în organizarea şi sub egida Institutului Cultural Român.

Suflet în culori

Oana GEORGESCU

Sala Radio a găzduit cea de-a II-a ediţie a concertului *Suflet în culori*, un eveniment caritabil în beneficiul copiilor cu autism. Prima ediţie a avut loc pe aceeaşi scenă, concertul fiind susţinut de patru tineri şi talentaţi muzicieni: soprana Rodica Vică, tenorul Ştefan Pop, violonistul Vlad Maistrovici şi pianistul Ştefan Doniga. Ediţia din acest an a reunit trei nume de referinţă ale scenei muzicale româneşti şi internaţionale, violonistul Remus Azoiţei şi pianistele Mara Dobrescu şi Diana Ionescu. Cei trei instrumentişti au interpretat superbe partituri pentru pian şi vioară de Johannes Brahms (Dans ungar nr. 1 pentru vioară şi pian, Dans ungar nr. 5), Robert Schumann (Kinderszenen op.15), Johann Sebastian Bach ("*Ciaccona"* din Suita în re minor), Frédéric Chopin (Mazurka op. 17 nr. 4), Antonin Dvořák (Dans slav op. 46 nr. 1 şi Dans slav op. 46 nr. 2), Manuel de Falla (Dansul ritual al focului), Darius Milhaud ("*Scaramouche"* – Dans brazilian) şi la final, cu bis, "*Libertango*" de Astor Piazzola.

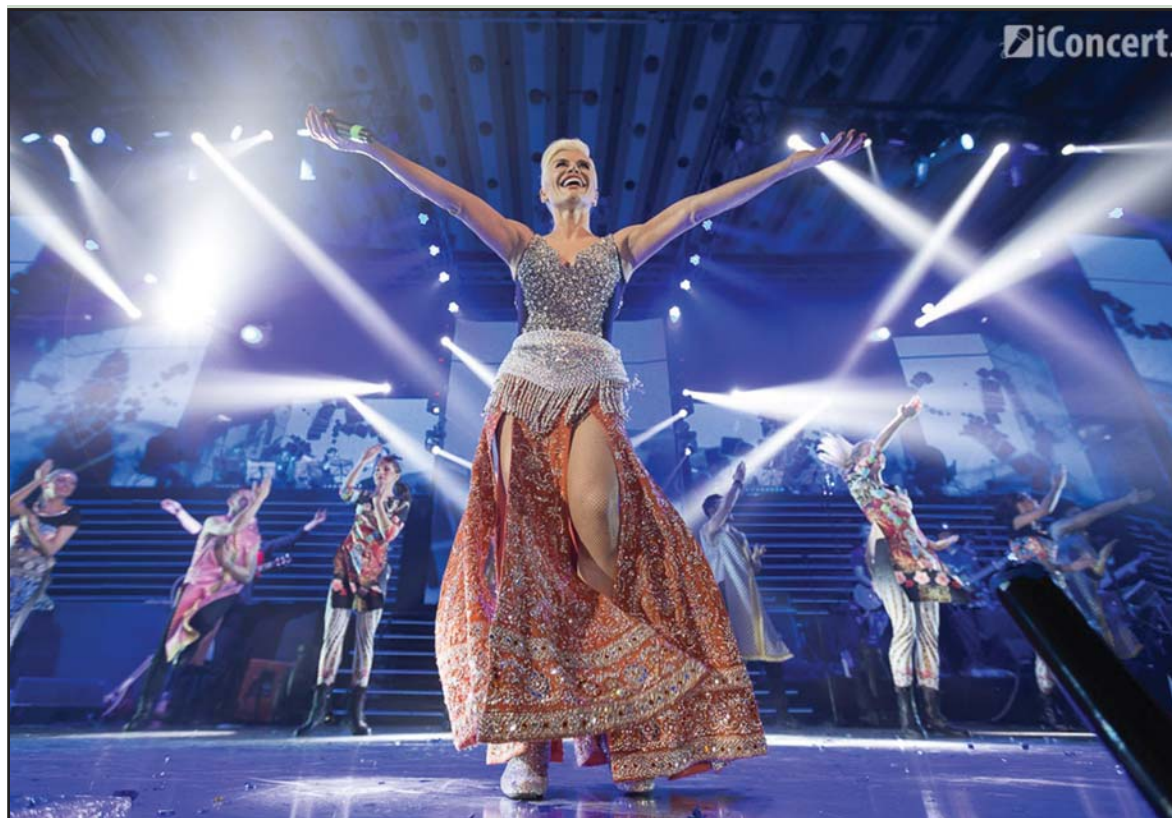
Violonistul Remus Azoiţei a fost numit de revista britanică de muzică *The Strad*, "un *virtuoz incurabil cu suflet şi tehnică fabuloase"*. A debutat la opt ani cu orchestra simfonică din oraşul său natal, Galaţi. După ce a absolvit în 1995 Universitatea Naţională de Muzică Bucureşti, Remus Azoiţei a obţinut o bursă de studii la renumita Juilliard School din New York, unde a avut şansa să studieze cu Dorothy Delay şi Itzhak Perlman. La finalul pregătirii sale a obţinut titlul "*Master of Music*". A beneficiat şi de îndrumarea maestrului emerit Mihai Constantinescu, precum şi a violonistului Bujor Prelipcean (cvartetul "*Voces*"). În 2001, Remus Azoiţei a devenit profesor de vioară al Academiei Regale de Muzică din Londra, la acel moment fiind cel mai tânăr profesor de vioară din istoria de 200 ani a reputatei instituţii. După debutul său la celebra Wigmore Hall din Londra, "*The Sunday Express*" titra : "*a cântat un concert de neuitat în faţa unei săli arhipline şi a ridicat publicul în picioare"*.

Stabilită în Franţa, pianista Mara Dobrescu este laureată a mai multor concursuri internaţionale: *Yamaha Music* Foundation, *Meyer, Tarazzi et Legs Saint-Paul* Foundation sau *Nadia and Lili Boulanger Memorial Fund*. Este absolventă a Universităţii Naţionale de Muzică Bucureşti şi a Conservatorului din Paris şi a urmat cursuri de măiestrie cu Martha Argerich, Dominique Merlet, Jean-Claude Pennetier, Pierre-Laurent Aimard şi Patrick Cohen. Are şi un Master în Muzică Contemporană obţinut la Conservatorul Naţional Superior de Muzică din Geneva. Mara Dobrescu a susţinut recitaluri în toată lumea, iar în Franţa a fost invitată la Théâtre Mogador, Cité de la Musique, Théâtre de Châtelet, Musée d'Orsay, Salle Cortot, Grand Théâtre de Provence, la Festivalul d'Aix en Provence, la concertul Aniversar Chopin au Tarmac de Châteauroux (Sala Pleyel), dar şi la festivaluri importante precum Festival Chopin (Orangerie de Bagatelle), Festival "*Piano en Saintonge*", Musée Jacquemart-André, Festival "*Classique au Vert*", Festival "*Chartres en plein chant*", la *L'Embarcadère* (Lyon), Musée

Herbert din Grenoble sau la Musée d'Art Contemporain din Strasbourg. Primul său disc dedicat Clarei şi lui Robert Schumann a fost unanim salutat şi foarte bine primit de critica muzicală. În 2010 a lansat un nou CD Robert Schumann/ Edvard Grieg alături de violoncelistul Jérémie Maillard.

"Ambasadoare a culturii române peste hotare şi premiată pentru contribuţia sa la relaţiile româno-britanice", pianista Diana Ionescu este considerată una dintre cele mai talentate interprete ale generaţiei sale. Îndrumată încă de la o vârstă fragedă de personalităţi precum Sanda Bobescu, Olga Szel şi Dan Grigore, iar mai târziu de Alexis Weissenberg, Marta Argerich, Lory Wallfisch şi Richard Goode, aceasta şi-a construit o carieră de excepţie dovedită şi de premiile obţinute - Premiul I la Concursul „*George Enescu*", Bucureşti 2001, Premiul „*Alexis Weissenberg"* sau The Glass Seller's Trophy, Londra 2010, precum şi de recitalurile din cadrul marilor festivaluri (George Enescu 2001, Verbier Festival 2006, Progetto Martha Argerich 2008, St Prex Classics 2010-2011). Pentru toate aceste realizări, Dianei Ionescu i s-a decernat pe 22 octombrie 2011, Diploma Ambasadorilor" pentru contribuţia la parteneriatul cultural româno-britanic. (Foto: Sebastian Oros)

Loredana – „Reveria"

Peste 8.000 de fani Loredana au fost prezenţi la cele două concerte de la Sala Palatului. Spectatorii au avut parte de mai bine de două ore de muzică, momente deosebite, acrobaţii şi invitaţi speciali: Marius Moga, Puya, Roman Iagupov de la Zdob şi Zdub, Amir, Nicu Covaci şi corul de copii Nostalgia. Loredana a interpretat 30 de piese şi a schimbat 13 ţinute de-a lungul concertului. Printre melodiile interpretate s-au numărat "Extravaganza", "Zig-zaga", "Lumea ta", "Aromaroma", "Mărioară de la Gorj", "Depărtare", "Cine te crezi" sau "Risipitor", cel mai nou single al artistei. Showul s-a încheiat cu piesa "O fată singură-n noapte", pe care Loredana Groza a cântat-o în premieră la primul său concert de la Sala Palatului, în urmă cu 20 de ani.

Direcţia 5 - „Rock'N Roll, Baby !"

Un concept inedit de show, un nou concert spectaculos, un nou material discografic cu multe surprize muzicale şi reinterpretarea într-o variantă rock'n roll a celor mai cunoscute hituri marca Direcţia 5. Formaţia a pregătit un show live în spiritul rock'n roll, care o are ca invitat special pe tânăra Lidia Buble, artista care a cucerit topurile muzicale cu single-ul "Noi simţim la fel" şi alături de care membrii grupului au lansat piesa şi videoclipul "Forever Love", single extras de pe albumul formaţiei. Titulatura şi tema centrală a concertului Rock'n Roll, Baby! au reprezentat o privire de ansamblu asupra întregii activităţi muzicale şi a spiritului artistic al trupei, conturate în longevitatea şi experienţa de scenă de peste 21 de ani.

Al Bano şi Romina Power

Din nou împreună pe scenă, aşa cum erau în tinereţe, când formau cuplul de aur al Italiei, după aproape două decenii de când au renunţat la a mai cânta împreună. Concertul organizat de Project Events a început în aplauzele publicului, cu Al Bano interpretând câteva piese solo alături de band şi 3 coriste, după piesa a şasea făcându-şi apariţia pe scenă şi Romina. Aceasta a cântat singură, a recitat o poezie proprie, apoi a lăsat locul lui Yari Carissi, fiul celebrului duo, care a interpretat (voce şi chitară, acompaniat de formaţie) câteva coveruri. Şi-a făcut apariţia din nou, Al Bano, cu un scurt recital, şi câteva flotări!, pentru a le dovedi fanilor că nu a îmbătrânit şi în sfârşit, cei doi plini de energie şi naturaleţe: au urmat hiturile pentru care venise de fapt lumea - „Ci Sarà", „Sempre Sempre", „Nostalgia", „Sharazan", „Dialogo", „Libertà", „Volare" şi arhicunoscutul „Felicità"! La un moment dat au cântat chiar şi imnul României… Cei doi au primit flori pe tot parcursul spectacolului, cei mai norocoşi dintre fani fiind invitaţi chiar pe scenă, în mijlocul acesteia fiind instalate câteva mese la care s-au aşezat şi au ciocnit un pahar de vin cu cei doi artişti, dar şi cu mama lui Al Bano, în vârstă de peste 90 de ani. ''Nu putem ciocni cu toţi cei din sală, dar am invitat aici câţiva dintre voi. E un vin care poarta numele tatălui meu, Carmelo'', a explicat Al Bano gestul simbolic.

Cuplul de aur al anilor '80 a trezit amintiri memorabile miilor de fani nostalgici ce au umplut Sala Palatului.

Sarah Brightman - „Dreamchaser"

După 10 ani, soprana a poposit din nou pe meleagurile noastre, cu turneul de promovare a celui de-al 11-lea album, „Dreamchaser", într-un spectacol la Sala Palatului. Acompaniată de o orchestră formată din 30 de muzicieni. cu producţie spectaculoasă, show-ul a durat mai bine de două ore, cu o pauză de 20 de minute şi cu 10 schimbări de garderobă, cu jocuri de lumini şi proiecţii atractive. Artista nu mai concertase, înainte de Dreamchaser, de mai bine de 5 ani, iar mulţi s-au grăbit să o pensioneze. A fost utilizată tema spaţială, iar concertul s-a apropiat de un musical de pe Broadway. A cântat printre altele, La luna, Nessun dorma, Harem. The Phantom of the Opera, a bisat cu Time to Say Goodbye şi a re-bisat cu Dust in the Wind. Concertul a fost extrem de aşteptat: sala a fost arhiplină (cu scaune suplimentare), în ciuda faptului că au fost cele mai scumpe bilete de până acum - de la 750 de lei în faţă până la 200 de lei (categoria a III-a)!. **Dan CHIRIAC**

2 contra 10

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Cifrele din titlu semnifică pe de o parte disproporţia dintre piesele finaliste cântate în graiul mioritic şi cele în care autorii au preferat limba engleză, de aveam impresia că nu suntem la Craiova, ci în Londa sau la New York! Cum nu s-a mai procedat la fireasca tragere la sorţi (am înţeles că regizorul "independent" -!- Cătălin Bugean a cerut asta), acelaşi regizor discreţionar a decis, bizar, ca tocmai singurele două melodii cântate în limba română să fie primele! Nemaivorbind că piesa formaţiei Voltaj, pusă în situaţia ingrată de a deschide concursul, era, conform anticipărilor, alături de cea a lui Andrei Tudor, pe versuri de Cristian Faur şi cântată de Luminiţa Anghel, una din marile favorite. Iată aşadar că, încă o dată, subiectivismul şi lipsa de transparenţă au caracterizat finala naţională Eurovision, totul culminând, din acest ultim punct de vedere, cu faptul că notele membrilor juriului n-au fost făcute publice! Care să fi fost motivul?

Preselecţia

Din motivele pe care le-am expus mai sus, dar şi în cronicile de anul trecut, Eurovision-ul autohton e tot mai puţin atractiv pentru creatori (să amintim comentatorilor că este un concurs de creaţie, nu de interpretare, aşa că nu Luminiţa Anghel a ocupat locul 2, ci piesa cântată de ea), în primul rând datorită lipsei transparenţei şi scăderii încrederii în corectitudinea selecţiei (chiar aşa, CINE a triat piesele?). Rezultatul: faţă de anul trecut, când ar fi fost 500 de cântece înscrise, acum au existat doar 93 de înscrieri, dintre care doar 79 reţinute ca fiind regulamentare! Între interpreţii care s-ar fi dorit în finală, dar melodiile lor n-au fost reţinute, se numără Nicola, Ovidiu Lipan "Ţăndărică", Ozana Barabancea, Trooper, Amna alături de Glance, dar şi Robert Turcescu sau Naomi. În aceste condiţii, în finală s-au calificat următoarele 12 cântece: *A million stars* – Luminiţa Anghel, *Chica latina* – Aurelian Temişan feat. Alexa, *De la capăt* – Voltaj, *Dragoste în lanţuri* – Băieţii, *Love won't run away* – Blue Noise, *My light* – Rodica Aculova, *Nowhere* – Cristina Vasiu, *Save us* – Tudor Turcu, *Secret place* – Super Trooper, *Still alive* – Ovidiu Anton, *Superman* – Lara Lee, *We were in love* – CEJ.

Voltaj alături de colaboratori

Finala

Din motive care ne scapă (Capitala are numeroase săli, iar Sorin Oprescu nu ne îndoim că ar fi sprijinit financiar spectacolul), finala s-a desfăşurat la Craiova, primăria condusă de Lia Olguţa Vasilescu implicându-se serios, inclusiv material, cu 600.000 de lei. De aceea ne întrebăm, intrigaţi: de ce au fost obligaţi participanţii, ca şi anul trecut la Braşov, să achite din buzunarul propriu, totul – transport, cazare, masă?! Nu era show-ul LOR, ci al TVR, care se angajase faţă de EBU să trimită un reprezentant al României la Viena (semifinala noastră va fi pe 19 mai, iar finala, în care sperăm să figurăm, pe 23). Este jenant şi umilitor ca un mamut cum este televiziunea publică, având mii de angajaţi, plătiţi din banii noştri, la urma urmei, să se prefacă atât de săracă încât compozitorii, textierii, interpreţii să vină pe banii lor! Nu era firesc ca Primăria Craiovei să fie solicitată, dacă tot a existat un parteneriat, să se ocupe de cazări şi de masă? Sau, şi mai bine, ca banii rezultaţi din vânzarea celor peste 3.000 de bilete (tichetele s-au epuizat în doar 3 zile!) să revină, de drept, celor care au făcut spectacolul pe scenă? În schimb a existat (foarte bine, bravo!) o agenţie de turism care a acordat, prin tragere la sorţi (aici regizorul n-a mai putut interveni!) 6 bilete la finala de la Viena, plus transport, cazare şi masă. Nu se putea găsi o asemenea soluţie şi pentru finalişti? Dincolo de acest aspect, show-ul de la Craiova a fost unul reuşit, chiar dacă rating-ul n-a fost deloc teribil (maximum 4,2 procente), de el răspunzând Iuliana Marciuc, producător general Eurovision 2015 (şefa delegaţiei României este, ca şi anul trecut, Liana Stanciu, care, paradoxal, lucrează şi la TVR, post public, dar şi la postul privat de radio Magic FM, care transmite puţină muzică pop şi uşoară românească). Scena a fost frumoasă, cu excepţia celor două pante fără trepte – a probat oare vreo scenografă, pe tocuri, urcarea şi mai ales coborârea, la o adică, pe o asemenea pantă? Asta ne mai lipsea, un accident ca acela al Alexandrei Cepraga de anul trecut la Braşov, datorat tot unei scene construite fără cap... Ce ne-a mirat a fost faptul că toţi finaliştii au fost puşi să cânte împreună melodia "Miracle", compusă de

Alexa, A. Temişan

Ovi şi câţiva scandinavi, cu care Paula Seling şi Ovi au ocupat anul trecut locul... 12! A devenit oare acesta un motiv de mândrie? Dacă tot s-a vrut să se evoce ediţiile trecute, se putea opta pentru "Tornero" al lui Eduard Cîrcotă sau "Let My Try" al lui Cristian Faur, care ne-au adus clasări excelente. Cum Ovi (alături de formaţia sa) a susţinut şi un recital şi a făcut parte şi din juriu, ne întrebăm, pe drept cuvânt: nu e prea mult, mai ales că el a şi renunţat la numele de familie românesc? A fost "Eurovision Ovi" şi noi n-am ştiut? Primăriţa a regretat că Tudor Gheorghe n-a susţinut un recital alături de orchestra Filarmonicii, din motive tehnice (chiar nu era loc, pe scena de 170 de metri pătraţi?), dar în acest caz de ce n-a fost invitat reputatul artist în juriu? Cum spuneam, ambianţă agreabilă, show plăcut ochiului (poate totuşi TVR va renunţa pe viitor la experimente – ne referim la cei 4 moderatori necunoscuţi – şi va apela pe viitor la profesionişti). Nu înţelegem de ce a fost invitată din nou pentru recital Ruslana (Ucraina), câştigătoarea de acum 11 ani, când era de dorit să ni se propună un nume în premieră, dar şi de ce dacă tot i se spune "camera verde", fotoliile amplasate în faţa scenei erau roz-mov...

"Şi abia plecă bătrânul"...

Vorba vine, nu prea erau "bătrâni" pe-acolo, compozitorii din generaţia de aur ocolind de multă vreme un concurs care înseamnă mai mult gâlceavă, scandal şi reclamaţii. Subtitlul se referă, evident, la finalul cu confetti, care credeam că a încheiat show-ul, după care cei de la Voltaj, vorba lui Cristi Borcea, vor fi lăsaţi "să se pregătească pentru Champions League". Pentru că, în ciuda poziţiei dezavantajoase de intrare în concurs, trupa Voltaj a obţinut MAXIMUM de punctaj, 12, de la ambele jurii, de "specialitate" (vorba vine, vom vedea) şi telespectatori. Când întruneşti unanimitatea şi următoarea clasată este la 6 puncte, ar trebui să se admită evidenţa. Aş, te joci cu-ai noştri? Dacă am fi în Grecia, am spune că "nu e pace sub măslini" niciodată, dar absolut niciodată! Mai întâi cineva a scornit că piesa ar fi durat 3 min. 23 sec., limita fiind de 3 minute, dar Călin Goia a precizat clar, în direct la B1 TV, că are fix 2 min. 59! A fost doar începutul: cum internetul şi reţelele de socializare de tot felul permit tuturor anonimilor să atace, să denigreze şi să spună ce le trece prin cap, iată că a apărut un fantomatic "Grup al fanilor

Eurovision – Free Zone" (cine o fi în spatele acestuia?), care trimite scrisori deschise la TVR, EBU şi, mai ştii, la DNA şi DIICOT, că tot sunt la modă! Anticipând (sau temându-se de) o victorie a celor de la Voltaj, ei au atacat încă înainte de finală (abilă manevră: dacă ieşeau, ziceau: "Vedeţi, am avertizat!", dacă nu: "Noroc cu noi, i-am speriat!"), acuzând: "Voltaj este alegerea Lianei Stanciu!", referindu-se la faptul că încă din noiembrie 2014 (dar regulamentul o permite!) piesa "De la capăt" a fost în difuzare intensă (heavy-rotation) la Magic FM. Sigur că, din punct de vedere al difuzărilor şi al audienţei, o trupă de mare popularitate, cum este Voltaj, are mai multe atu-uri decât o solistă de muzică pop-uşoară, cum este Luminiţa Anghel (posturile de radio nu transmit aproape deloc muzică uşoară, iar cele publice, de radio şi TV, nu se lasă mai prejos). Tocmai de aceea era de dorit să se evite, protejând-o, implicarea Lianei Stanciu, aflată într-o funcţie decizională şi la Magic FM. În rest, scrisoarea are şi paragrafe de care ar trebui să se ţină seama pe viitor: "Predecesorii au mizat mereu pe transparenţă. Juriul preselecţiei era anunţat imediat după aflarea finaliştilor, piesele necalificate şi notele lor". Chiar aşa: CINE alege juriile, CINE au fost cei care au notat la preselecţie, CE NOTE s-au acordat? Nu cunoaştem regulamentul, poate nu e obligatoriu, dar orice regulament e perfectibil, poate fi îmbunătăţit pentru a nu mai fi nemulţumiri (trecem peste faptul că nici la finala europeană nu ştim ce juriu se află în studioul TVR!). Dar, având în vedere că, la urma urmei, acest fantomatic "Club" e alcătuit din reprezentanţi ai publicului, din telespectatori, nu din specialişti, membrii săi pot folosi arma ce le este pusă la dispoziţie: votul publicului, cu 50% pondere, aşa că nu e cazul să scrie: "Merităm să fim reprezentaţi de piesa aleasă de toţi, nu de cea aleasă de Liana Stanciu". Cum Voltaj a obţinut şi votul publicului, dorinţa petiţionarilor s-a îndeplinit! Credeaţi însă că asta e tot? Ce naiba, putem mai mult! "Voci din industria muzicală" (care doresc să-şi păstreze anonimatul, fireşte!) susţin că piesa câştigătoare ar fi un... plagiat după una a unei formaţii oarecare, Delirious, cunoscută pentru concertele din bisericile baptiste şi desfiinţată în 2009. Mai mult, "I Could Sing Of Your Love Forever" datează de acum 11 ani... Gabi Constantin, liderul grupului Voltaj, precizează că piesa "De la capăt" reprezintă o colaborare cu cei de la Deepside Deejays, garantând că nu seamănă cu o alta. Compozitorii Horia Moculescu (reputat specialist în domeniu la UCMR-ADA, ca şi Viorel Gavrilă, preşedintele juriului) şi Mihai Alexandru (concurent el însuşi, cu un potenţial hit al verii 2015, cântat de

Blue Noise

Luminiţa Anghel

Aurelian Temişan şi Alexa) exclud total plagiatul, susţinut însă de Cristian Faur, de această dată doar textier la melodia de pe locul 2. Interpreta acestei piese, Luminiţa Anghel (acum 10 ani co-autoare, alături de Faur şi Sistem, al acelui excepţional loc 3 în marea finală, cu "Let Me Try"), are o altă nemulţumire, justificată în bună parte: "De ce ceilalţi concurenţi n-au fost invitaţi şi ei la Magic FM, cum ar fi fost normal, ci doar Voltaj?". Dar, evident, asta nu e vina câştigătorilor, ci aduce din nou în discuţie numele şefei delegaţiei României... Cunoscuta interpretă catalogheză selecţia naţională, conform ziarului "Ring", drept o "făcătură ordinară", atacând şi mesajul piesei: "Mesajul ales nu ne onorează. Voltaj ne va face de râs la Eurovision!". Aşa cum vom arăta însă mai jos, tocmai acest mesaj ne poate aduce multe puncte.

3 momente excelente

Spre deosebire de alţi ani, când nici piesa câştigătoare nu întrunea prea multe sufragii, de această dată am avut de ales între două melodii foarte bune (cine zice că publicul nu se pricepe? Ele au fost pe primele două locuri şi la telespectatori!) şi un moment muzical de mare fineţe, cel a cappella oferit de Blue Noise: oricare din acestea putea să reprezinte cu succes la Viena, dar trebuie să ne obişnuim să respectăm ierarhiile oficiale, mai ales că şi la finala europeană votul telespectatorilor va fi decisiv. Presa relatează că elementele cu conotaţie sexuală au fost taxate de juriu, pentru că unii le-au folosit ca nuca-n perete: "Show-ul Luminiţei Anghel a utilizat striperi gen Chippendales cu accente sado-masochiste, fără să aibă legătură cu "milionul de stele" din titlu" (unde a fost aici... regizorul cel faimos?). Păcat, fiindcă piesa lui Andrei Tudor a fost minunată, dar la Eurovision, concurs de televiziune, imaginea trece tot mai mult, din păcate, înaintea muzicii...

"Let's SING româneşte în 2015!"

Am modificat puţin îndemnul Lianei Stanciu, neacoperit însă în finală de proporţia de piese cântate în limba lui Eminescu. "Let's speak româneşte în 2015!", zicea ea, dar una e să vorbeşti şi, la o competiţie muzicală, să cânţi. Dar dacă tot e atât de patrioată, îi sugerăm să modifice regulamentul şi să nu mai permită pe viitor înscrierea în concurs a autorilor şi interpreţilor de peste hotare: este Eurovision ROMÂNIA, artiştii străini să-şi dovedească valoarea (dacă o au) în ţările respective, mult hulita (pe drept) globalizare nu trebuie să anuleze spiritul naţional al muzicii, specificul melodic,

personalitatea muzicienilor. La urma urmei, atunci când a fost creat (este la a 60-a ediţie) concursul tocmai asta urmărea, o confruntare a diverselor şcoli artistice, unite prin diversitate. Unde o să ajungem dacă toate melodiile vor suna la fel şi vor fi cântate toate în engleză? Toată stima pentru cunoscuta formaţie suedeză Rednex, care a cântat de multe ori în ţara noastră, inclusiv la Eurovision, dar nu ne-a impresionat deloc, sub noua titulatură CEJ (de la hitul lor "Cotton Eye Joe"). Iar acum aflăm că va participa la Viena o nouă ţară (de fapt un continent alipit!)... "europeană", Australia!! Ce mai, Mondovision...

Voltaj înalt

Voltaj înseamnă Călin Goia (vocal, fost component al "Şcolii vedetelor" a lui Titus Munteanu), Gabi Constantin (chitară), Valeriu Ionescu (bas), Oliver Sterian (baterie, fiul lui Vali Sterian) şi, cel mai nou component, Adrian Cristescu (clape). Într-un număr viitor al revistei noastre veţi citi un amplu interviu cu Călin Goia, deocamdată iată declaraţiile sale "la cald": "Oamenii au rezonat la mesajul nostru. Beneficiari ai campaniei noastre "De la capăt" sunt aceşti copii minunaţi: copiii sunt ziua de mâine. Oamenii au ales cu sufletul şi şi-au dat seama că noi venim cu ceva în plus, care poate să schimbe un pic imaginea românilor şi să ajute cazuri triste ale unor copii din ţara noastră. Noi cântăm despre românii care muncesc de dimineaţa până noaptea şi fac sacrificii enorme pentru a asigura un trai decent copiilor lor rămaşi în ţară". Dar iată clasamentul final: Voltaj 24 puncte (12 televot + 12 juriu), Luminiţa Anghel 18 (10 + doar 8 de la juriu), Ovidiu Anton, fost lider la "Şcoala vedetelor 2", 15 (5+10), Blue Noise 14 (7+7), Tudor Turcu 13 (8+5), CEJ 10 (6+4), Lara Lee 7 (1+6), Cristina Vasiu 5, în ciuda încercării de a şoca (2+3), Aurelian Temişan şi Alexa 5 (3+2), Super Trooper, simpatica trupă retro-disco, 5 (4+1); Rodica Aculova şi "Băieţii" - 0 p. Mai e nevoie să subliniem că de multe ori publicul a notat mai corect decât juriul? Dar iată mai jos de ce...

Super Trooper

Juriul

Mai ales atunci când el este redus numeric, se impune ca juriul să includă numai persoane cu experienţă, dar mai ales cu o solidă pregătire muzicală, de preferat universitară şi de dorit la acelaşi nivel pentru toţi membrii juriului. Am lua exemplul festivalului de la Amara de anul trecut, unde palmaresul n-a fost contestat de nimeni, cu un juriu alcătuit din Horia Moculescu, Viorel Gavrilă, Adrian Romcescu (deci 3 membri ai UCMR), Titus Andrei, Aurelian Temişan. De ce

compozitorii de frunte sunt ocoliţi mereu de organizatorii de la TVR, de ce Marcel Dragomir, care s-a stins de curând, n-a fost niciodată invitat, ca şi alţi creatori de seamă? Cu membri cum ar fi Jolt Kerestely, Horia Moculescu, Marius Ţeicu, George Natsis, Virgil Popescu, Dan Dimitriu, Adrian şi Mircea Romcescu, Dumitru Lupu, Dani Constantin, Ionel Tudor, Dan Ardelean, ca să dăm doar câteva exemple, juriile Eurovision nu numai că n-ar fi contestate, dar ar putea da pe loc replica oricărui nemulţumit, cu exemplificări la obiect. La actuala ediţie, juriul a fost alcătuit din Viorel Gavrilă (preşedinte), Mihai Pocorschi, Ovi, alături de care au figurat, greu de înţeles, Anca Lupeş (impresar artistic) şi un jurnalist de care n-am auzit (Moculescu spunea la B1 TV că este... blogger!), Bogdan Honciuc, în locul unor muzicieni sau critici muzicali cu carte de vizită. Repetăm, când juriul are 8-9 membri ponderea neprofesioniştilor se simte mai puţin, dar când ei reprezintă aproape jumătate din juriu... Ovi a recunoscut că a dat 12 p. piesei Voltaj, "cu cea mai bună sumă totală, interpretare, mesaj transmis, show". La rândul lui, Mihai Pocorschi a punctat la fel, apreciind "melodia, interpretarea şi show-ul, nu priza la public a interpretului şi cariera lui". Pe contul lui de socializare, Andrei Tudor a reacţionat caustic: "Mă bucur că am fost atât de mult pe placul lui Mihai Pocorschi şi al lui Ovi, aşa cum declară cei doi juraţi. Din păcate, piesa noastră, "A Million Stars", a obţinut de la cei doi nota 6 la preselecţie, am fost clasaţi pe locul 5 sau 6. Nu mi-am mai exprimat părerea despre calitatea lor profesională în mod public, pentru că le-am transmis-o direct în seara finalei prin dl. Cristian Zgabercea, producător general al TV...".

Ovidiu Anton

Viena

Ceea ce scapă din vedere toţi finaliştii care cântă care mai de care în engleză (sau, în fine, în... "dialecte" apropiate) este că NU străinii dau SMS-uri, nu de la ei trebuie să aşteptăm 10-12 puncte, ci de la AI NOŞTRI, românii risipiţi prin Europa în căutarea unui trai mai bun. Oare lor le cântăm în engleză? E chiar jignitor acest lucru, ei vor să audă un cântec în limba lor, despre viaţa lor, despre necazurile şi problemele lor. De aceea opinăm că melodia formaţiei Voltaj, cu proiecţii pe măsură, va emoţiona până la lacrimi pe toţi părinţii cu copii rămaşi acasă, dar nu numai pe ei. Tocmai de aceea Voltaj trebuie să cânte neapărat o parte din cântec în limba română, o strofă şi un refren! În galeria "ciudaţilor" care au invadat Eurovision-ul începând din 1998, cu transsexualul Dana International din Israel (dar "Diva" a fost o piesă care a prins) şi continuînd cu finlandezii de la Lordi (victorie jenantă în 2006), Dustin Curcanul din Irlanda (2008), Cezar Ouatu al nostru în 2013 şi, în fine, travestitul austriac Conchita Wurst (victorie în 2014), anul acesta ni se anunţă un grup din Finlanda, PKN, alcătuit din bărbaţi cu handicap mintal. Sperăm totuşi că vor avea câştig de cauză valoarea şi muzica, aşa că... Hai Voltaj!

Iuliana Marciuc, Ruslana, Olguţa Vasilescu

S-a mai stins un cântec

Octavian URSULESCU

Cum generaţiile de aur ale teatrului şi ale muzicii uşoare au depăşit deja graniţa celor 70 de ani, aproape că nu e lună să nu aflăm, îndureraţi, că ne-a mai părăsit un nume de referinţă... Abia se stinsese, astfel, ecoul dispariţiei actorului George Motoi că ne-a cutremurat ştirea că l-am pierdut pe acest maestru al şlagărului care a fost Marcel Dragomir. Veneam de la Şimleul Silvaniei, unde primarul Septimiu Ţurcaş avusese frumoasa iniţiativă de a-l investi cu titlul de Cetăţean de onoare pe fiul celebru al oraşului, Alexandru Jula, printr-un concert în care acesta a strălucit literalmente alături de Stela Enache şi Alexandra Canareica. Pe drum, Jolt Kerestely şi Marian Stere ne-au dat cumplita veste, care am tot sperat să nu se confirme: din nefericire, bunul, blândul Marcel plecase spre albastrul infinit pe care-l cântase ca nimeni altul, unde-l aşteptau Sile Dinicu, H. Mălineanu, Radu Şerban, George Grigoriu, Vasile Veselovschi, Temistocle Popa, Ion Cristinoiu, Florin Bogardo, Cornel Fugaru, Anton Şuteu şi alţi Maeştri, pentru a întregi orchestra îngerilor...

Am participat la două emisiuni de televiziune în care am avut ocazia să vorbesc despre acest bun prieten, la Antena Stars şi B1, ceea ce m-a făcut să mă întreb de ce nu i-a consacrat un program special, cum era normal, TVR, care timp de patru decenii şi mai bine a "trăit" din creaţiile sale? Dar credeţi cumva că Radio România, unde a şi fost angajat vreo zece ani, a răsunat de dimineaţa până seara de cântecele semnate de reputatul compozitor? Nici vorbă, pentru că DJ-ul anonim însărcinat să stabilească, peste capul redactorilor absolvenţi de Conservator, "play-list"-ul postului (ce oroare!) sigur nici nu ştia cum arată şi cine este Marcel Dragomir, darămite ce a compus... Asta e ţara în care trăim, în care toţi neica-nimeni au putere de decizie, iar valorile sunt umilite, marginalizate, împinse către lipsuri materiale, în vreme ce toţi afonii şi siliconatele câştigă zeci de mii de euro! Marcel mă suna adesea şi leit-motivul nemulţumirilor sale era legat de cele de mai sus: nedifuzare, bani puţini, soliştii cărora le sporise averea, oferindu-le şlagăre, nu-l mai căutau, nu mai dădeau un semn de viaţă... Mai mult, intenţionam să scriu o carte despre el, dar mi-a spus că, pe lângă faptul că nu păstrează, din principiu, mai nimic din cele peste 80 de trofee şi premii, cea mai mare parte din documentaţia legată de cariera sa îi fusese luată de o solistă care cică avea nevoie pentru lucrarea de diplomă: solista a plecat peste hotare şi documentaţia a dispărut, chiar dacă aceasta susţine că nu e aşa, dar Marcel, om naiv şi generos, stătea prea bine cu memoria... În fine, să încercăm să condensăm în aceste rânduri cariera excepţională a compozitorului-interpret (cine poate uita minunatul cântec interpretat de el, "Te-am căutat", din 1986?). S-a născut la 30 octombrie 1944 la Câmpina, a studiat clarinetul la Liceul "G. Enescu", după care a urmat cursurile Conservatorului "C. Porumbescu", unde i-a avut dascăli pe V. Ceaikovski, I. Dumitrescu, Oct. L. Cosma, Myriam Marbe, O. Varga, E. Comişel, Şt. Niculescu. După absolvire a fost timp de 12 ani (1971-1983) profesor de clarinet şi saxofon la Şcoala populară de arte, revenind în 1996 şi ca profesor de canto. Primele încercări componistice sunt legate de formaţia în care activa încă de pe vremea studenţiei, Modern Grup (cu care la festivalul "Club A" propune stilul pe care-l numiseră "Mido"!), un titlu de care-mi amintesc fiind "Seara", pe versurile lui Oct. Goga, pentru că solist vocal era colegul meu de la Electrotehnică, Marcel Năvală! Unul din cei doi fii (celălalt s-a stabilit în Canada), Rareş, a făcut parte din celebra "Şcoală a vedetelor" a lui Titus Munteanu, este la rândul lui compozitor şi are un studio de înregistrări. Pentru a fi cât mai

M. Dragomir, Fl. Piersic, M. Mitrofan, L. Dobrescu

concişi: prima piesă aprobată oficial datează din 1972 ("N-aştepta", Aurelian Andreescu), primul premiu din 1973 (la Tele-Top, "Toate verile", cu Aurel Neamţu de la Iaşi), primul titlu de laureat la Mamaia un an mai târziu ("Adolescenţii", Mihai Constantinescu). Cum în acel an lansase piesele "Când băieţii ne privesc" şi "Nu vreau să-mi dai infinitul", ambele cu A. Similea, se declanşează o adevărată isterie, pozitivă: la o preselecţie din anii '70 pentru concursul TV "Steaua fără nume", de la Brăila, din cei 90 de candidaţi, 82 i-au ales creaţiile! S-au adunat între timp circa 400 de compoziţii, încredinţate unor vedete care au transformat multe din acestea în mari şlagăre: Angela Similea, Mirabela Dauer, Marina Voica, Aura Urziceanu, Corina Chiriac, Stela Enache, Emilia Diţu, Silvia

Dumitrescu (care, la înmormântare, a dovedit o colegialitate rară!), Cornel Constantiniu şi mulţi alţii. A fost un om generos, dându-i şansa relansării, la Mamaia '88, lui Doru Tufiş, şi oferind piese unor tinere interprete talentate: Dana Dobre, Irina Purcărea (la Mamaia '95), Daniela Răduică, Ramona Oţelea (şi aceasta din urmă componentă a "Şcolii vedetelor"). Revenind la vedete, primul mare şlagăr este "Un albastru infinit" (pe versurile colaboratorului său fidel, Ovidiu Dumitru, neuitatul meu coleg de emisiune de la Radio), în 1976, cu A. Similea. În 1979 cucereşte Premiul special al juriului la puternicul festival de la Sopot, în Polonia ("Darul copiilor" şi "Teatrul de păpuşi" - Mirabela Dauer), când a triumfat regretatul mare muzician polonez Czeslaw Niemen. La concursul TV "Şlagăre în devenire" (cum aş putea uita?) a dobândit o sumedenie de distincţii, seria fiind deschisă de "Mă rog" (A. Similea, 1980), recompensate de fiecare dată cu obiecte de la... magazinul Bucur-Obor! 1980 a fost un an formidabil pentru el: Marele premiu la festivalul "Omul şi marea" de la Rostock, RDG, cu "Ce frumos zâmbeşte marea" (Doina Limbăşanu) şi acelaşi trofeu la "Inter-Şlagăr" de la Moscova ("Pentru tine, draga mea"). Dar cum am putea uita hit-uri cum ar fi "Ce vrei tu, mare albastră?" (Marina Voica, 1983), "Numai lângă tine" (Bratislava 1982), "Trenul galben fără cai" (1985), "Adu-mi clipa de lumină" - toate trei cu A. Similea, "Tu eşti tot ce mă uimeşte" (Cornel Constantiniu). Odată cu reluarea festivalului de la Mamaia, înlănţuie noi succese şi premii: "E mare lucru să fii om" (1983), "Împreună vom învinge" (1984) – ambele cu A. Similea, "Mai rămâi şi nu pleca, iubirea mea!" (1987, A. Urziceanu), "Orice zi din viaţa mea" (1989, M. Dauer). După Revoluţie, bucurii şi tristeţi (tot mai numeroase, din păcate...) alternează: premiul 3 la festivalul internaţional "Bucureşti '92" ("E bine, bine!", versiunea românească M. Dauer) şi lauri la competiţia TVR "3 din 10 pentru un show" (1993, "O iubire imposibilă", Elena Cârstea). În 1995, la Mamaia, lansează poate cel mai mare şlagăr al său, pe versuri de Aurel Storin, "Să mori de dragoste rănită" (A. Similea): paradoxal, piesa nu primeşte premiul I, reuşind acest lucru, ca o reparaţie, în anul următor, la secţiunea "Şlagăre"! În referendumul TVR 2 este desemnată "Melodia secolului XX", ceea ce spune totul. Vorbeam de nemulţumirile sale: casa Roton a editat la un moment dat o casetă audio purtând titlul hit-ului de mai sus, fără ca măcar să-i ceară permisiunea, după care a avut dispute cu Electrecordul legate de drepturile sale de autor. Nu s-a retras din prim-plan, asemeni colegilor săi de generaţie, obţinând recent la festivalul de la Mamaia Trofeul (cu o piesă încredinţată tinerei de 16 ani Andreea Olariu din Constanţa), iar la o ediţie anterioară premiul I (cu o melodie cântată de Mihaela Mihai). În 2011 a fost invitat să facă parte din juriul festivalului internaţional "Dan Spătaru" de la Medgidia, lăsând o minunată impresie primarului Marian Iordache şi directorului de festival Daniel Gheorghe prin seriozitate, obiectivitate, profesionalism, calităţi ce l-au caracterizat întreaga viaţă. Cele din urmă creaţii ale sale au fost înregistrate cu câteva luni în urmă de Luminiţa Dobrescu, venită special din Italia, în duet cu actorul Florin Piersic: este vorba de "Doar o noapte de amor" şi "Din noapte-n zi", ambele pe versuri de Eugen Dumitru.

M. Dragomir, A. Similea

În buna tradiţie românească, despre Marcel Dragomir s-a vorbit doar câteva zile, după ce s-a prăpădit: cât era în viaţă tinerii reporteri nu s-au ostenit să afle cine este, ce a compus, cum arată, ce are de spus acest compozitor extraordinar, despre care Horia Moculescu spunea că a avut "steaua şlagărului" pe frunte. Trăim într-o societate bolnavă, în care valorilor autentice le sunt preferate nulităţile, veleitarii, semi-docţii: şi cum să nu fie aşa, când cei care iau deciziile sunt asemeni lor? Şi câte speranţe nutream în decembrie 1989...

Despărţirea de Marcel Dragomir

Grigore CONSTANTINESCU

Neaşteptata plecare din mijlocul nostru a compozitorului Marcel Dragomir este o veste care ne-a umbrit toate amintirile frumoase, primite de la el, ne-a cernit sufletele. Artist a cărui şansă de fericire a fost Muzica, Marcel Dragomir ne-a însoţit de-a lungul multor ani cu nobilele sale gânduri transformate în cântece care ne dăinuie în inimă. L-am urmărit şi preţuit cu fiecare succes aplaudat de toţi iubitorii muzicii româneşti din ultimele decenii, fiecare dintre noi păstrează ca o taină frumoasele sale melodii, apreciind versurile alese, subiectele izvorâte din iubirea sa pentru oameni, clipele fericite pe care mari interpreţi, poate în primul rând Angela Similea, principala tălmăcitoare a creaţiilor sale, le-au dăruit contemporanilor. O personalitate de aleasă valoare îl distinge printre membrii Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România, printre semnificativele, performantele realizări din cadrul Radioului naţional. Colegii săi de generaţie cunosc mâhnirea că, în ultimii ani, melodiile sale fuseseră ocolite de către cei ce răspund de relaţia cu marele public, în emisiuni de televiziune, radiofonice şi manifestări publice, în favoarea unor lucrări care uită sensibilitatea şi sentimentul sufletului românesc, slujit cu dragoste şi devotament de Marcel Dragomir. Momentul acestei despărţiri ne doare, căci suntem conştienţi că nu i-am răsplătit harul, generozitatea ce i-a luminat viaţa, strălucirea succeselor pe care le-am îndrăgit. A fost un artist care stăruie prin vocaţia frumuseţii, cu numele scris în Cartea de aur a culturii şi artei naţionale, prin care timpul trecutului, prezentului şi viitorului se îngemănează, sub orizontul Binelui. Marcel Dragomir se întâlneşte simbolic acum cu "Un albastru infinit".

Ce frumos zâmbeşte marea

Marcel Dragomir

Tempo de funky

F7 B Gm 7 Dm 7 G7 Cm 7

Ma-lul mă-rii cu dra-gos-te ne-a pri - mit
1. Şi a-mur-gul din su-flet mi-a ri-si - -pit. Zo-rii, as-cul-tân-du-mi i - ni - ma ___ Te-a a-dus în ca-lea
le
Ne-a le-gat azi des-ti-nul şi vi-se- -le Iar a-tunci când ma-rea a a - flat ___ Fre-mă-tând s-a bu-cu-
joc
2. Va-lul plea-că şi al-tul vi-ne în loc Pes-că-ru-şii vin dar plea - că-n zbor ___ No-rul es-te tre-că-
gat
Pes-te timp va ră-mâ-ne tot ne-schim- -bat De pe mal când fe-ri-ciţi pri-vim ___ Mă-rii noi îi mul-ţu-

1. F7 2. F7

mea ___ Cu o ra-ză de a-ur soa-re-le -rat ___ Ce fru-mos zâm-beş-te
- tor! ___ Nu-mai do-rul ce via-ţa azi ne-a le- -mim ___

B B F7 Gm 7

Ma - rea ___ Sub să-ru-tul soa-re - lui. Şi-a a-prins mai mult cu-
Ma - rea ___ Şi ce li-niş-ti-tă e Când o prin-de în-se-

E♭ Dm 7 Cm 7 F7 1. B

-loa - rea C-a mai scris, un vis În car-tea ei. ___ Ce fru-mos zâm-beş-te
-ra - rea Mur-mu-rând cu dor Şi

Dal 𝄋 al 𝄌
e poi la **Coda**

2. B 𝄌 𝄌 **Coda**

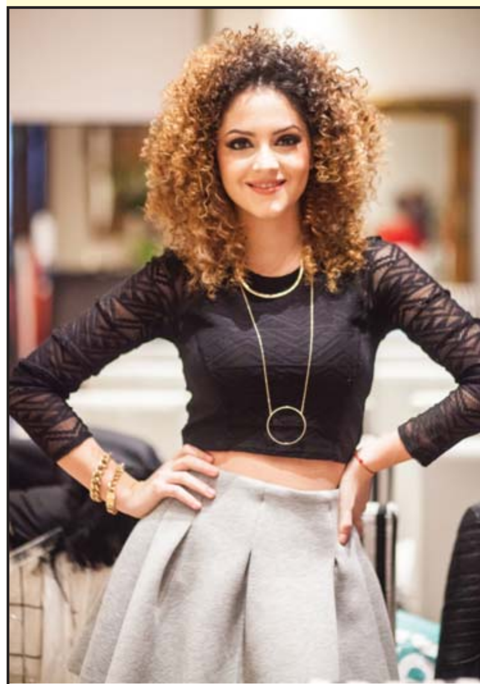
dra - gos-te. ___ 2. Bri-ze-le vin s-a-ni - ne ra - ze-le-n ___

Flash

M. ANTON

După primul său single „Mare albastră”, **DORIAN** lansează „Ce ne facem?”, un single produs în studiourile HaHaHa Production, muzica fiind compusă de Andrei Mihai, Diana Moraru şi Şerban Cazan, iar versurile de Dorian. Clipul este regizat de Catrinel Dănăiaţă. Artist şi compozitor Dorian şi-a făcut debutul alături de Jazzy Jo, în 2013, cu piesa „Mi-ai intrat în cap”.

GLORIA MELU. La 21 de ani, a cântat pe numeroase scene din toată lumea şi a făcut parte din trupa LaLa Band: acum revine cu un nou single,

“Acelaşi film”, însoţit de un videoclip, în regia lui Michael Mircea. Mai mult decât atât, colegii de facultate ai Gloriei, studentă la Actorie, au fost prezenţi la filmare, iar rolul iubitului său din videoclip a fost jucat de Ştefan Hitruc, coleg de-al său.

DAN BITTMAN, solistul trupei Holograf, lansează “Şi îngerii au demonii lor”, o coproducţie MediaPro Music/ KAZIBO. “*Noul single este rezultatul întâlnirii mele cu Alex Pelin şi Ovidiu Baciu*”, a explicat Bittman. Muzica noii piese este semnată de cei doi, iar Dan Bittman şi-a pus şi el amprenta asupra versurilor. Videoclipul, în regia lui Alex Ceauşu, a fost filmat în incinta Teatrului Naţional din Caracal, complet renovat. Alice Peneacă, model şi actriţă, joacă în clip dublu rol.

ELENA GHEORGHE: proiectul “Love Moments” va fi realizat pe perioada întregului an, iar Elena va lansa în fiecare lună variante live ale celor mai cunoscute piese ale sale şi câteva cover-uri ale unor hituri din topurile româneşti şi internaţionale. “*Am debutat într-un live session şi de 11 ani e cea mai puternică şi mai adevărată manieră artistică prin care mă exprim: live, cu trupa mea de instrumentişti*”, spune artista. “Love moments - live sessions by Elena” debutează cu varianta interpretată live, a piesei compuse şi interpretate de către Doina şi Ion Aldea - Teodorovici, “Eminescu”.

Media Forest a anunţat top 100 al celor mai difuzate piese ale anului 2014 în România. Trupa **3 SUD EST** ocupă prima poziţie cu “Emoţii”, piesa cu cele mai multe difuzări. Hitul a fost lansat la sfârşitul lunii februarie a anului 2014 .Tot în 2014, 3 Sud Est a susţinut un concert la Sala Palatului, apoi a lansat single-ul “Liberi”, cu un videoclip regizat de către Dan Petcan.

TWO şi **LORA**. Piesa “C’est la vie”, semnată TWO feat. Lora, a intrat, într-un timp foarte scurt, în topuri muzicale internaţionale, cum ar fi în dance chart-ul Channel V Asia. În plus, videoclipul C’est la vie”, în regia lui Anthony Icuagu este difuzat de MTV Asia. Single-ul grupului TWO (Mihai Gruia şi Sorin Brotnei) feat. Lora reprezintă o continuare a hit-ului “My Passion”, lansat de fosta trupă Akcent în anul 2011, la al cărui refren a cântat atunci tot Lora.

ELIZA şi **DORIAN POPA**: lansează o nouă piesă, “Trofeu”, care reprezintă şi single-ul de debut al unei noi apariţii feminine din industria muzicală românească. Eliza este absolventă a Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti şi are experienţă scenică în sfera pop-jazz underground. Proiectul ELIZA include şi un band ce o va însoţi pe artistă în viitoarele concerte. Videoclipul este regizat de Deaconu Dan Andrei şi Daniel Costa

După hituri precum “Sus pe toc” (feat. Marius Moga) sau „Rupem boxele” (cu Andreea Bănică), **SHIFT** continuă

cu o nouă producţie, “Avioane de hârtie” alături de **ANDRA**.

ALAMA revine cu un nou single, “Să ai grijă de ea”, alături de un videoclip alb-negru, în regia lui Anton Sandu, lansat împreună cu MediaPro Music şi Live Artist. Muzica şi textul au fost produse de Alama la studiourile Lanoy Production.

VALENTIN DINU. După succesul înregistrat cu piesa “Într-o zi”, interpretată cu Anya, Valentin Dinu revine cu un nou single, “Perfectă”, o colaborare cu Colin. Piesa, compusă de Andrei Tostogan şi Călin Goia, solistul formaţiei Voltaj, este de fapt o declaraţie de dragoste. Colin este un tânăr artist pasionat de poezie şi muzică: “Aşa am ajuns să fac hip-hop: pasiunea mea pentru poezii s-a îmbinat cu cea pentru muzică”, a explicat el.

Primul single solo din cariera **IOANEI ANUŢA (JO)** - concurentă X Factor - *Şoapte*, şi un videoclip. Piesa a fost compusă şi produsă de Randi (Andrei Ropcea) şi este lansată alături de Cat Music. Videoclipul este regizat de Bogdan Daragiu, iar filmările au avut loc în Halele Carol din Bucureşti alături de patru dintre membrii trupei de dans Anturaj.

Muzicieni români din diaspora (X)

Eva Kiss

Doru IONESCU

Ediţiile „O poveste... cu cântec!" ale emisiunii „Lumea şi Noi" de la TVR Internaţional (difuzate în fiecare vineri, de la ora 20.30) sunt preluate de TVR 1 duminică dimineaţa, de la ora 7.00, bilunar.

EVA KISS (Copenhaga, Danemarca). Celebra solistă de muzică uşoară n-a avut o tradiţie muzicală în familie. Dar i-a plăcut să cânte de mică şi a continuat să-şi cultive vocaţia descoperită până în prezent, nu uşor. În ţară a tot urcat topurile după ce a câştigat „Steaua fără nume", iar în străinătate a fost apreciată oriunde a cântat. Cu toate acestea, marea încercare de a relua viaţa de la zero în 1990, în Danemarca, era să-i curme şirul carierei din muzica pop. Dar cu soţul său alături, multiinstrumentistul Constantin Radu, darul înnăscut a putut fi cultivat în continuare, pentru a fi redat semenilor săi de oriunde. Din 2002 a revenit în ţară în mai multe rânduri, iar de la aplaudatul recital la festivalul brăilean „George Grigoriu" din 2012, cel mai mult îşi doreşte să revină în România şi cu domiciliul.

EMIL BÎZGĂ (New York). Poate cel mai bun trompetist român de jazz apărut după 1990, Emil Bîzgă a fost filmat în 2014 prin Europa, nu uşor, între două concerte la New York şi Montreal, respectiv aşteptatul recital al prezentării unui prim disc în nume propriu, „Acacia Flower" (înregistrat în America), lansat în vară la cel mai mare festival bucureştean de profil, organizat de A.R.C.U.B.. Revenit des în ţară în ultimii doi ani, muzicianului îi pasă şi de scena locală, dovadă mai multe proiecte născute acasă cu instrumentişti ţinând de generaţia sa ori aceea nouă – E.B. Jazz Orchestra, o trupă smooth jazz, ba chiar şi un New Orleans Jazz Band. De senzaţie în economia muzicală a emisiunii - participarea la unul dintre concertele orchestrei dirijate de Vladimir Cosma la Paris, anul trecut.

PETRU GAVRILĂ (Köln, Germania). Chitaristul original al grupului rock Luna Amară a cântat cu mai multe trupe şi proiecte în anii '90, iar când şi-a întâlnit consoarta a abordat, cu duetul Ramona & Petru, inclusiv concertele folk. Apoi o pauză de şase ani. Nu de cântat, ci de mediatizare. Filmaţi în vara lui 2014, cei doi sunt activi pe scenele şi în studioul personal din Köln (unde reuşesc să trăiască exclusiv din muzică), au lansate două discuri cu grupul propriu Electroshock (imaginaţi-vă un rock industrial à la Rammstein, cu voce feminină) la o importantă casă de discuri, EMI, iar Petru pregăteşte un al treilea opus (solo – Petru's Choice) şi cântă - inclusiv cu alţi instrumentişti români - în toate combinaţiile posibile! Şi nu exclude revenirea într-un concert acasă.

TONY POPTĂMAŞ (Haugesund, Norvegia). Apărut ca solist pe scenele rock underground din ultimii ani '80 cu grupuri ardelene ca Europolis ori Polifon, Tony a cântat încă din 1992 afară, pe vasele de croazieră ori în cluburi. A ţinut legătura cu ţara – muzical – prin prestaţii live alături de 4Given, iar după 2005 (când a înregistrat un prim disc într-un studiou din Nashville) se alătură ocazional formaţiei clujene Desperado, într-un stil care i se potriveşte până acum cel mai bine - country. Cu una dintre melodii au câştigat în 2008 Cerbul de Bronz, iar la selecţiile naţionale Eurovision au fost nelipsiţi. Până în 2010, când după o încercare de a vira spre pop, Tony s-a concentrat la cariera solo (voce şi chitară) din Norvegia (uneori alături de alţi conaţionali stabiliţi acolo – Cezar Zavate şi Laszlo Lehel), înregistrând şi melodii în limba română.

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ
UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Şef producţie: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:
Al. I. BĂDULESCU, Corina BURA, Mihai Alexandru CANCIOVICI, Lavinia COMAN, Grigore CONSTANTINESCU, Dan DEDIU, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Doina MOGA, Costin POPA, Mariana POPESCU, Valentina SANDU-DEDIU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro
TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x